

AKTUALNO ↘

Praznično ob dnevu Slovenske vojske

IZ NAŠIH ENOT ↘

Končan 10. tečaj kontrolorjev
združenih ognjev

Generalmajor Robert Glavaš,
načelnik Generalštaba
Slovenske vojske

SPOŠTOVANI BRALCI, PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE.

Ob praznovanju letošnjega dneva Slovenske vojske se bomo najprej ozrli v preteklo leto, leto pandemije ter spremenjenega varnostnega okolja na stari celini in širše.

Znatno povečevanje vojaške ogroženosti na obrobju evro-atlantskega prostora zahteva krepitev vojaško-obrambne sposobnosti, odvrtačno in obrambno držo ter nove poglede na strateške izzive v Natu, Evropski uniji in Republiki Sloveniji. Tudi Slovenska vojska z vso resnostjo krepi svojo odpornost ter sposobnost prožnega odvrtačanja in celostnega odzivanja z vlaganjem v človeške ter materialne vire.

Ker smo enakovredna in zanesljiva partnerica, si prizadevamo za pridobivanje novih kadrov, posodabljanje opreme, zmogljivosti in infrastrukture, usposabljanje ter različne vojaške vaje doma in z mednarodno udeležbo. S Policijo sodelujemo pri varovanju naše meje, v okviru zaščite in reševanja pa pomagamo tistim, ki nas potrebujejo.

Ko težava postane izziv, je vse lažje. Če si ob trenutnih varnostnih izzivih tudi v Slovenski vojski lažje predstavljamo, zakaj moramo biti močni, zdravi, dobro opremljeni, usposobljeni, predvsem pa enotni ter povezani, je to najboljši temelj za uspešno in varno opravljanje našega poslanstva. Zahvaljujem se vam, da podpirate Slovensko vojsko in razumete njeno poslanstvo, ki je vpeto v narodni in širši mednarodni kontekst. Hvala za vaše zanos, dobro voljo, domoljubje, človekoljubje in vloženo energijo. Povišanim v činu ter prejemnikom medalj in priznanj pa iskreno čestitam. Ponosen sem na vas. Naj živi Slovenska vojska!

4

PRAZNIČNO OB DNEVU SLOVENSKE VOJSKE

V Vojašnici Edvarda Peperka
osrednja slovesnost
ob dnevu SV

15

SLOVENSKA VOJSKA V NATOVI BOJNI SKUPINI

Na Slovaško odhaja prvi
slovenski kontingent
z več kot 100 pripadniki

22

V LATVIJO S SLOVENC PRVIČ PRIPADNIKI VOJSKE SEVERNE MAKEDONIJE

Preverjanje končnih operativnih
zmogljivosti 11. kontingenta
za misijo v Latviji

7

VOJAŠKE OBVEZNIKE NAVDUŠILI OKLEPNIKI IN STRELJANJE

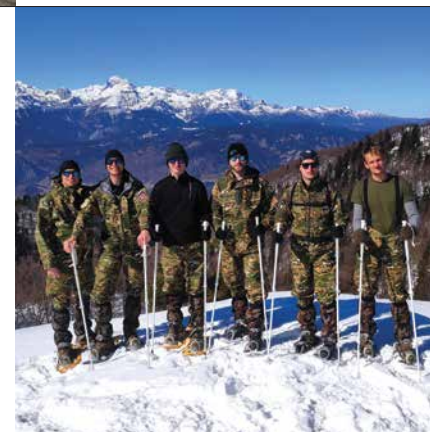
Na celjskem sejmišču
sejemsko-promocijska
prireditve V službi domovine

16

V LETALSKI ŠOLI BODO LETELI TUDI NA PIPISTRELOVIH LETALIH

Pet kandidatov
za vojaške pilote na
šolanju v Letalski šoli SV

42

KAJ SE DOGAJA NA SLOVENSKEM NEBU?

16. center za nadzor in kontrolo
zračnega prostora bogatejši za
prenovljeno operativno dvorano

12

Z VOJAŠKIMI VAJAMI DO DVIGA BOJNEGA DELOVANJA

Leta 2022 med večjimi vojaškimi
vajami Jadranski udar, Preskok
in Zvezda Triglava

20

GORSKI REŠEVALCI IN POSADKE PRIPRAVLJENI NA SEZONO

V Mojstrani predstavitev
služb, ki skrbijo za
gorsko reševanje

PRAZNIČNO OB DNEVU SLOVENSKE VOJSKE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Pripadnice in pripadniki
SV so po dveh letih spet
praznovali skupaj.

Praznovanje dneva Slovenske vojske je 15. maja potekalo v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani. Pripadnike Slovenske vojske so nagovorili načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš, minister za obrambo mag. Matej Tonin ter predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor. Zahvalili so se jim za njihovo častno in vestno delo ter omenili zaostrene varnostne razmere in nujnost nadaljnjih vlaganj v posodobitev slovenskega obrambnega sistema. Razglasili so tudi najboljša vojaka in podčastnika. Najboljši vojak leta 2021 je postal poddesetnik Tilen Mravlje, najboljši podčastnik pa štabni vodnik Tomaž Ražman. V čin generalmajorja je bil povišan namestnik načelnika Generalštaba Slovenske vojske mag. Roman Urbanč.

Slovenska vojska svoj dan praznuje 15. maja, na dan, ko so se leta 1991 slovenski naborniki začeli usposabljaati izključno v Sloveniji, in sicer v dveh učnih centrih takratne Teritorialne obrambe na Igu in v Pekrah. Letos je slovesnost po dveh letih zaostrenih ukrepov zaradi covid-19 v ljubljanski vojašnici spet potekala z množično prisotnostjo, v sproščenem duhu in ob glasbi Orkestra Slovenske vojske. Udeležili so se je številni visoki gosti in družinski člani. Pripadnice in pripadnike Slovenske vojske je v uvodu nagovoril načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš. Spomnil je na 30. obletnico ustanovitve naše države, ki smo jo praznovali lani, ter na povezovalni in odporniški slovenski duh, ki je vzniknil ob boju

za samostojnost. Ob trenutnih varnostnih razmerah v Evropi je poudaril našo zavezanost zahodnim civilizacijskim vrednotam. »Pripadnice in pripadniki delujemo za skupno dobro doma in v mednarodnem varnostnem okolju. Da bi bili pri tem uspešni, moramo biti vedno ustrezno usposobljeni, opremljeni in oboroženi,« je izpostavil in dodal, da je prav zato Slovenska vojska veliko pozornosti namenila pridobivanju novega kadra, posodabljanju opreme in zmogljivosti, izboljšanju vojaške infrastrukture ter usposabljanjem in vajam. S pomočjo Policiji na državni meji je Slovenska vojska še bolj vpeta v različne dejavnosti v okviru nacionalnovarnostnega sistema, pomaga pa tudi državljanom v okviru zaščite in reševanja. »Za Slovenijo, ki je članica zveze Nato in Evropske unije, je pomembno, da je enakovredna in zanesljiva partnerica. V Evropski uniji je nastal strateški kompas za varnost v Evropi, v zavezništvu pa nastaja nov strateški koncept, ki bo predstavljen na junijskem vrhu zavezništva. Pri nastajanju obeh dokumentov je sodelovala tudi Slovenija,« je pojasnil generalmajor Glavaš in v nadaljevanju omenil tri slovenske strateške dokumente, ki so nastajali v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo, in sicer Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035, Srednjeročni obrambni program Republike Slovenije 2022–2026 in Vojaško strategijo Slovenske vojske. Poudaril je, da se kljub skupni želji po miru, varnosti in blaginji v svetu dogajajo nemiri ter vojaški spopadi. Ob tem se še bolj zavemo, kako pomembno je imeti svojo vojsko in sodoben nacionalnovarnostni sistem, ki se zna ter zmora zoperstavljaati različnim varnostnim izzivom. »Smo usposobljeni in pripravljeni na klic domovine,« je povzel načelnik Generalštaba Slovenske vojske ter se zahvalili vsem, ki so v preteklem letu prispevali k napredku, usposobljenosti, opremljenosti in učinkovitosti Slovenske vojske.

SLOVENSKA VOJSKA POTREBUJE SODOBNO OPREMO

Minister za obrambo Matej Tonin se je zahvalil pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske ter njihovim najbližjim, ki jih podpirajo pri opravljanju tega častnega poklica. Izpostavil je nekaj dosežkov v zadnjih dveh letih ministrovstva, med drugim ustavitev kadrovskega upada in začetek posodobitve Slovenske vojske. Poudaril je, da so ljudje bistvo vsake vojske, zato je bila njegova prednostna naloga izboljšanje statusa vojaka, za kar je bilo treba spremeniti zakona o obrambi in o službi v Slovenski vojski. Poleg zadovoljnega vojaka pa so pomembni tudi sodobna tehnika in usposabljanja,

V čin generalmajorja je predsednik Pahor povišal Romana Urbanča.

saj vojak za kakovostno opravljanje svojih nalog potrebuje opremo, ki zagotavlja učinkovitost ter večjo varnost. Sprejet je bil tudi Zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026, ki namenja 780 milijonov evrov nujni posodobitvi vojske. Poleg zamenjave osebne opreme so v Slovenski vojski začeli posodabljaati vojaško infrastrukturo, vojaško ladjo, vozila in letala, transportno letalo C-27J Spartan je že na proizvodni liniji. Ob tem je kot uspeh navedel podpis memoranduma za pristop k nakupu 45 oklepnih vozil 8 × 8 Boxer. Svoj podpis je utemeljil z dejstvom, da gre pri teh vozilih za najboljšo kombinacijo zmogljivosti in zaščite, ob poslabšanju varnostnih razmer pa je vzpostavitev obrambnih zmogljivosti neodložljiva. Izpostavil je še, da hkrati s tem dejanjem Republika Slovenija podpira evropsko strateško suverenost in slovensko obrambno industrijo, ter poudaril, da so bili v tem mandatu postavljeni temelji za nadaljnji razvoj tudi ob viharnejših časih. Ekipa nekdanjega državnega sekretarja Uroša Lampreta je v okviru Natovega procesa obrambnega načrtovanja dosegla bistveno spremembo ciljev zmogljivosti, ki se kažejo v zamenjavi druge srednje bataljonske bojne skupine z bojnim izvidniškim bataljonom ter v drugih ciljih, ki so skladni s srednjeročno vizijo razvoja Slovenske vojske. Minister je še omenil povečanje obrambnih izdatkov, in sicer so ti v primerjavi z letom 2020, ko so znašali 428 milijonov evrov, leta 2021 znašali 648 milijonov. Načrtovano je tudi postopno povečanje obrambnih izdatkov na 1,5 odstotka bruto domačega proizvoda do leta 2024. Ob tem je poudaril, da bo Nato junjski vrh zagotovo zahteval še ambicioznejše dvige obrambnih izdatkov. »Vojna v Ukrajini utrjuje našo zavest o varnosti kot temeljni vrednoti, na kateri lahko razvijamo blaginjo. Brez varnosti ni ne blaginje ne napredka. Obrambnih zmogljivosti ni mogoče vzpostaviti brez vložkov. Za prihodnost Slovenske vojske

Prehodni pokal za najboljša vojaka in podčastnika leta 2021 sta prejela Mravlje in Ražman.

je najpomembnejše, da so besede politike skladne z dejanji,« je še opomnil. Ob skorajšnjem izteku mandata je povedal, da je rad opravljal svoje dolžnosti ter da je užival v družbi pripadnic in pripadnikov. Še enkrat se jim je zahvalil ter jim zaželel, da bi s ponosom nosili vojaško uniformo in služili domovini. V svojem govoru se je za podporo zahvalil tudi generalštabu, predsedniku Pahorju in sodelavcem.

PREDSEDNIK REPUBLIKE PODPRL NAKUP BOXERJEV

Slavnostni govornik na prireditvi je bil predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor. Poudaril je, da je Slovenija varna država, ki se zavzema za medsebojno razumevanje, spoštovanje in negovanje prijateljstva z vsemi državami po svetu, je tudi zanesljiva zaveznica in partnerica v Evropski uniji in zvezi Nato. Spomnil je, da je Slovenija svoji neodvisnosti in samostojnosti z bojem izborila sama, pripadnice in pripadniki njene vojske pa so danes ponosni dediči te tradicije. Pohvalil je njihovo profesionalnost ob nalogah doma in v tujini ter jim ob prazniku iskreno čestital. Tudi predsednik države je izpostavil poslabšanje varnostnih razmer zaradi ruske agresije v Ukrajini, ki ji ni videti konca, ter poudaril, da vojna sproža pomembne politične in varnostne spremembe. Ob tem je povedal, da je naklonjen napovedani pridružitvi Finske in Švedske zavezništvu, ter opozoril, da bi lahko socialne posledice zdravstvene krize in vojne v Ukrajini botrovale drugim hibridnim ali celo vojaškim konfliktom, zato si tudi Slovenija ne sme zatiskati oči pred sedanjimi napetimi razmerami. »V teh nepredvidljivih okoliščinah je z vidika naše varnosti, države in ljudi bistveno, da imamo izurjeno, usposobljeno, opremljeno ter motivirano Slovensko vojsko, da je Slovenija zanesljiva zaveznica v Natu in aktivna članica evropske družine ter da si prizadeva tudi za obrambni razvoj Evropske unije,« je

izpostavil. Omenil je pomembnost sprejetja najpomembnejših strateških dokumentov, ki so po več letih varčevanj začrtali sodoben in dolgoročen razvoj Slovenske vojske. Ob tem je podprl nakup osemkolesnikov Boxer, ki so po njegovih besedah glavna naložba za vzpostavitev srednje bojne bataljonske skupine kot najpomembnejše zmogljivosti Slovenske vojske. Za konec se je še enkrat zahvalil vsem pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske ter jim zaželel enako zavzetost tudi v prihodnosti.

RAZGLASILI NAJBOLJŠA VOJAKA IN PODČASTNIKA TER IZVEDLI POVIŠANJE V ČIN GENERALMAJORJA

Na dan Slovenske vojske je bil v čin generalmajorja povišan Roman Urbanč, namestnik načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Generalmajor Urbanč je v Slovenski vojski zaposlen 28 let, v svoji vojaški karieri pa je opravljal poveljniške dolžnosti na vseh ravneh poveljevanja, od voda do brigade, ter različne štabne dolžnosti na taktični, operativni in strateški ravni. Maja lani je bil imenovan za namestnika načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Mednarodne izkušnje je pridobival na različnih dolžnostih v tujini, in sicer kot namestnik nacionalnega vojaškega predstavnika in kot nacionalni vojaški predstavnik pri zavezniškem poveljstvu za operacije v Monsu. Opravljal je tudi dolžnost namestnika poveljnika mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini ter vojaškega predstavnika pri Natu in Evropski uniji. V okviru mednarodnih operacij in misij je deloval kot načelnik sektorja v poveljstvu operacije Evropske unije v Bosni in Hercegovini ter kot poveljnik slovenskega kontingenta. Za svoje delo je prejel številna priznanja, med katerimi so bronasta medalja generala Maistra, zlata medalja Slovenske vojske, medalja v službi miru ter medalji avstrijskega in italijanskega ministrstva za obrambo.

Podčastniški zbor Slovenske vojske vsako leto na podlagi merljivih dosežkov in uspehov razglasi najboljša vojaka in podčastnika Slovenske vojske. Za leto 2021 sta to postala poddesetnik Tilen Mravlje in štabni vodnik Tomaž Ražman, ki sta prejela prehodni pokal. Tilen Mravlje je pripadnik specializirane enote vojaške policije, zadolžen za področje zvez in komunikacij ter usmerjanje zrakoplovov. Najboljši podčastnik Slovenske vojske leta 2021 Tomaž Ražman pa je pripadnik odreda za specialno podvodno delovanje v 430. mornariškem divizionu, v katerem opravlja naloge protiminskega potapljača.

VOJAŠKE OBVEZNIKE NAVDUŠILI OKLEPNIKI IN STRELJANJE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska je na sejmu pripravila raznovrstno predstavitev tehnike in poklicev.

Na celjskem sejmišču je od 11. do 13. maja potekala sejmsko-promocijska prireditev Slovenske vojske V službi domovine. Organizirala jo je 72. brigada v sodelovanju z Direktoratom za obrambne zadeve in upravami za obrambo po Sloveniji. Na tridnevnem dogodku so vojaške obveznike, ki so dopolnili 18 let, seznanili z vpisom v vojaško evidenco ter jim predstavili poklice v Slovenski vojski in možnosti zaposlitve. Na sejmišču je sodelovalo 32 enot Slovenske vojske, mladi pa so se seznanili z 52 različnimi vojaškimi poklici. Najbolj navdušeni so bili nad dinamičnimi predstavitvami, vožnjo z oklepnimi vozili in strelskimi preizkusi.

Prireditve je organiziral 20. pehotni polk 72. brigade iz Celja. Glavni koordinator stotnik Marko Stopar je pojasnil, da je bil namen tridnevne prireditve promocija Slovenske vojske. Želeli so, da mladi spoznajo vojaške poklice, možnosti služenja vojaškega roka in zaposlitve, tehniko, opremo ter zmogljivosti Slovenske vojske. Na prireditve so povabili vojaške obveznike – polnoletne dijake z območja kranjske, ljubljanske, celjske in mariborske uprave za obrambo. Srednješolci z različnih koncev Slovenije so imeli organizirane avtobusne prevoze, na sejmišču pa so jih čakale različne vsebine. »Dogodek je imel pet sklopov. Na predavanjih smo jih seznanili z vpisom v vojaško evidenco. Da je bila predstavitev zakonskih obvez zanimivejša, smo pripravili promocijski film in dinamično predstavitev v živo. Odziv je bil res dober in mladi so bili navdušeni. Sledil je ogled stojnic s statičnim

prikazom opreme in poklicev v Slovenski vojski. V tretjem sklopu smo predstavljali vojaške veščine, pri čemer so lahko obiskovalci preizkusili orožje, simulatorje, nočnoglede, laserje. Na poligonu so lahko streljali z zračno puško in airsoft puškami ter se preizkusili v drugih veščinah. Judoisti, pripadniki Športne enote Slovenske vojske, so pokazali nekaj borilnih prijemov. Postavili smo tudi plezalno steno. Na dinamični predstavitvi so s prikazom reakcije na stik in protinapadom sodelovale specializirana enota vojaške policije ter posadke pilatusov PC-9 in helikopterja Slovenske vojske. Svoj šov je imela tudi garda. Na zadnji točki smo obiskovalcem postregli malico – enolončnico in pico iz premične vojaške kuhinje,« je bogato in raznovrstno ponudbo opisal stotnik Stopar.

TRI DINAMIČNE PREDSTAVITVE NA DAN Dopoldansko dogajanje je bilo prednostno namenjeno dijakom, teh je bilo vsak dan več kot šeststo, popoldan pa so si sejem množično ogledovali tudi drugi obiskovalci, predvsem družine in občani Celja. Dinamične predstavitve so potekale trikrat na dan, program pa je pritegnil veliko pozornosti. Najprej so s slovesnim dvigom slovenske zastave ob himni nastopili pripadniki Gardne enote Slovenske vojske, sledila sta prelet pilatusov PC-9 152. letalske eskadrilje in prikaz akrobacij. Na prizorišče je nato prišel oddelek 20. pehotnega polka, ki je naletel na stik s sovražnikom. Pri tem je bil en pripadnik poškodovan in je potreboval takojšnjo medicinsko oskrbo. Oddelek je na pomoč poklical okrepitev, ki jih je pripeljala helikopterska posadka 151. eskadrilje Slovenske vojske. Po vrvi so se na bojišče spustili pripadniki specializirane enote vojaške policije ter izvedli protinapad in vdor v objekt ter dokončno onemogočili sovražnika. Sledila je še helikopterska evakuacija ranjenega pripadnika. Enkrat na dan pa je daljši šov program izvedla tudi Gardna enota. »Popoldanski odziv je bil še boljši kot dopoldanski, ko smo pričakovali še več dijakov. Udeleženci so bili nad sejmom navdušeni, predvsem pa nad oklepnimi vozili Slovenske vojske in možnostjo, da so se lahko sami preizkusili v vojaških veščinah, spoznali orožje ter tudi streljali,« je pojasnil stotnik, ki upa, da bo sejmsko-promocijska prireditev

Dinamična predstavitev enot SV

LUKA POMPE

»Spoznal sem notranjost tanka in veliko druge tehnike.«

ALEKS KORUN

»Najbolj mi je bilo všeč streljanje.«

NIK BAJEC

»Prireditve je bilo zelo zanimiva.«

postala stalnica v času prireditev ob dneh odprtih vrat vojašnic Slovenske vojske. Ob tem se je zahvalil vsem sodelujočim enotam, še posebej specializirani enoti vojaške policije in 15. polku vojaškega letalstva, ki sta večkrat na dan izvajala dinamične predstavitve.

NAJBOLJ JIH JE ZANIMALO STRELJANJE O vtisu na prireditvi smo povprašali nekaj mimoidočih dijakov. Streljanje z airsoft puško je preizkusil Nik Bajec iz Bele krajine, dijak Šole za gostinstvo in turizem v Novem mestu. »Zadovoljen sem s svojim streljanjem, šlo mi je kar dobro. Strelske vsebine so mi tudi najbolj všeč. Prireditve se mi zdi zelo zanimiva,« je povedal. Streljanje z zračno puško je preizkusil

Aleks Korun iz Laškega, ki obiskuje Srednjo šolo za strojništvo, mehatroniko in medije v Celju. Kot bodočemu mehatroniku so mu bili najzanimivejši orožje in oklepna vozila, navdušen pa je bil nad tem, da je lahko preizkusil streljanje in simulatorje streljanja z različnimi orožji. Povedal je, da se je prireditve udeležilo veliko sošolcev, čeprav ni bila obvezna, ob tem pa so jih seznanili tudi z zakonskimi dolžnostmi. Na sejmišču je spoznal različne vojaške poklice in dodal, da bo mogoče v prihodnosti razmišljal tudi o vojaški karieri. Luka Zupanc in Luka Pompe sta dijaka Gimnazije Krško. Luka Zupanc je povedal, da ga je navdušila raznovrstnost prikazanega. »Predstavitve je bila super, nisem pričakoval tako

Obiskovalci so si ogledali tehniko in oklepna vozila SV.

LUKA ZUPANC

»Dogajanje je bilo raznovrstno, lahko sem se peljal tudi z oklepnikom.«

različnih vsebin. Zdi se mi dobro, da se seznanimo z opremo Slovenske vojske in da nas povabijo na tabore. Najbolj mi je bila všeč vožnja s kolesnim oklepnim vozilom,« je pojasnil. Njegov sošolec je bil najbolj navdušen nad orožjem in tem, da je lahko poskusil streljati. Všeč mu je bilo tudi to, da si je lahko ogledal notranjost tanka. V prihodnosti se bo usmeril v tehnične poklice, strojništvo ali elektrotehniko, zato mu je bil prireditev V službi domovine še toliko zanimivejša.

VISTA V VIPAVSKI DOLINI

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

Čepprav je bilo obvezno služenje vojaškega roka s preходом na poklicno vojsko v Sloveniji ukinjeno, še vedno ostaja vpis v vojaško evidenco. Tako so se v petek, 6. maja, zjutraj mladeniči letnika 2004 po stari tradiciji z bogato okrašenimi nabornimi vozovi pripeljali v Vojašnico Janka Premrla Vojka na seznanitev vojaških obveznikov z dolžnostmi in pravicami. Veselo razpoloženje osemnajstletnikov, ki so ga spremljali glasni zvoki traktorskih trobelj, petje in živa glasba, je preplavilo Zgornjo Vipavsko dolino. V Vipavi je bilo živahno tudi pozneje, saj je Vojašnica Janka Premrla Vojka ta dan za obiskovalce odprla svoja vrata.

NA VISTO Z DEVETIMI VOZOV

Na parkirišče pred Vojašnico Janka Premrla Vojka v Vipavi so se iz krajev in zaselkov v občinah Vipava in Ajdovščina zjutraj na seznanitev z vojaško dolžnostjo na devetih nabornih vozovih pripeljali fantje, ki so bili rojeni leta 2004. Kmečke vozove, ki so jih nekoč poganjali s konjskimi vpregami, danes prevažajo traktorji, še vedno pa so lepo okrašeni s smrekovimi vejami, pisanimi trakovi in papirnati rožami. Na njih

▶ **Prihod z nabornimi vozovi na mesto seznanitve**

◀ **V vistarski ekipi niso manjkali dekleta in godci.**

▶ **Najmlajši so si z zanimanjem ogledali opremo enot SV.**

plapola tudi slovenska zastava. V ekipi fantov in deklet nikoli ne manjka godec, največkrat je to harmonika, pogosto pa vistarje spremlja tudi po več godcev na različnih glasbilih. Vsi udeleženci viste so se potrudili za čim lepši videz nabornega voza. Čeprav se viste udeležujejo večino ma fantje, ki so ali bodo v tem letu postali polnoletni, brez pomoči deklet istega letnika ne gre, saj prav one pomagajo pri okraševanju in na dan seznanitve fante spremljajo na vozovih. Po slovesnem prihodu vozov pred vojašnico je v telovadnici sledila uradna seznanitev z vojaškimi dolžnostmi in pravicami. Vistarje je najprej pozdravil poveljnik Veščinskega centra podpolkovnik Jurij Raduha, ki je bil zadovoljen, da so se po dveh letih, ko je vista zaradi epidemije odpadla, v Vipavo z nabornimi vozovi spet pripeljali v tako velikem številu. Nagovoril jih je tudi župan vipavske občine Goran Kodelja, ki je bil ponosen, da je lahko nabornike pozdravil na prehodu v obdobje odraslosti. »Biti vojaški obveznik pomeni, da ste dozoreli, da vam država zaupa, če bi morda bilo treba v roke vzeti orožje,« je poudaril vipavski župan. Spomnil je, da bo drugo leto minilo 20 let, odkar je bilo v Sloveniji ukinjeno obvezno služenje vojaškega roka. Kodelja upa, da se bodo nekateri vključili tudi v prostovoljno služenje vojaškega roka ali v pogodbeno rezervo. Župan ajdovske občine Tadej Beočanin pa je poudaril, da je vesel, da lahko obveznike pozdravi v prijetnem vzdušju meseca maja, ko praznujeta svoja praznika ajdovska občina in Slovenska vojska. Prepričan je, da bodo vistarji spoznali nekatere temeljne vrednote, kot so tovarštvo, prijateljstvo, medsebojna pomoč, pripadnost domovini in domoljubje, ki so značilne za Slovensko vojsko. Ob koncu se je zahvalil vsem udeležencem, da ohranjajo tradicijo viste v Vipavski dolini, v upanju, da bodo to nadaljevali tudi v prihodnosti.

NA SEZNANITEV 60 ODSOTKOV VOJAŠKIH OBVEZNIKOV

V nadaljevanju so uslužbenci Uprave za obrambo Postojna vistarje seznanili z vojaškimi dolžnostmi in pravicami.

Predstavili so jim tudi možnosti za sodelovanje s Slovensko vojsko. V vojski lahko delujejo kot profesionalni vojaki, vojaki na prostovoljnem služenju vojaškega roka ali kot pogodbeni rezervisti. Postanejo lahko štipendisti Ministrstva za obrambo ali počitnice aktivno preživijo kot udeleženci poletnih in zimskih vojaških taborov. Vodja Uprave za obrambo Postojna Ines Marc je poudarila, da je bil odziv na letošnje seznanitev 60-odstoten, v preteklih letih pa se je seznanitve udeležilo več kot 80 odstotkov povabljenih obveznikov. Upad je po njenih besedah posledica dejstva, da v zadnjih dveh letih zaradi zdravstvenih ukrepov ob epidemiji covid-19 prireditve niso organizirali, temveč so vojaške obveznike z dolžnostmi seznanjali pisno po pošti. Po seznanitvi obveznikov iz ajdovske in vipavske občine so pripravili še seznanitev za vojaške obveznike iz Idrije in Cerknega, ki so se v Vipavo pripeljali z avtobusi. Ines Marc je še pojasnila, da vista v Vipavi na območju postojnske uprave ni edini dogodek, ko se na seznanitev vojaški obvezniki pripeljejo v okrašenih vozovih. Ta prastari običaj so namreč pred leti obudili tudi na območju Postojne, Pivke in Ilirske Bistrice, kjer pa dogodek organizirajo kot turistično prireditev.

BOGATA PREDSTAVITEV SLOVENSKE VOJSKE

Sledil je obisk različnih predstavitev točk, na katerih so zmogljivosti, opremo in orožje predstavile nekatere enote Slovenske vojske. Pripadniki Slovenske vojske so vsem obiskovalcem pobliže predstavili poklic vojaka ter jih povabili v svoje vrste. Veliko izmed obiskovalcev je izkoristilo priložnost za vožnjo z vojaškimi oklepnimi vozili 6 x 6 Valuk ter 4 x 4 Hummer ter se preizkusilo v streljanju na laserskem trenažerju. Ogledali so si tudi gasilsko vozilo, vozilo s telekomunikacijsko opremo, brezpilotni letalnik, JRKB-izvidniško vozilo Kobra, motocikel in opremo enote vojaške policije, vojaško potapljaško opremo, opremo Veterinarske enote, sistem robotskih tarč Slovenske vojske in drugo. Predstavili sta se tudi Državna enota Civilne zaščite za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi in alpska smučarka Ana Bucik, ki je pripadnica Športne enote Slovenske vojske. Zanimiv program dneva odprtih vrat v vipavski vojašnici so dopolnili z možnostjo obiska vojaškega muzeja, v katerem so si lahko ogledali bogato zbirko predmetov s Soške fronte v prvi svetovni vojni. Med obiskovalci dneva odprtih vrat so bili tudi skupine učencev in dijakov okoliških osnovnih ter srednjih šol, otroci iz bližnjih vrtcev in oskrbovanci centrov za invalidno mladino ter veliko radovednih obiskovalcev iz Vipave, Ajdovščine in širše okolice Vipavske doline.

Z VOJAŠKIMI VAJAMI DO DVIGA BOJNEGA DELOVANJA

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Poveljstvo sil Slovenske vojske je 5. maja na Vrhniki predstavilo letošnji načrt vaj in usposabljanj Slovenske vojske. Leta 2022 bo organiziranih 93 različnih dogodkov, na katerih bo sodelovalo do okoli 5000 pripadnikov Slovenske vojske ter do 1000 pripadnikov tujih zavezniških in partnerskih oboroženih sil. Vaje bodo po aktivnostih, številčnosti in finančnih sredstvih obsežnejše kot lanske, eden izmed glavnih ciljev pa je usmerjen v uravnoteženost nacionalne in kolektivne obrambe ter izvedbo nalog, ki so povezane z operacionalizacijo konceptov nove vojaške strategije. Med večjimi vajami bo vaja Jadranski udar, v seriji vaj Preskok 2022 pa še Zvezda Triglava in vaja združenega bojevanja rodov bataljonske bojne skupine 72. brigade Slovenske vojske.

Poveljnik sil Slovenske vojske generalmajor Miha Škerbinc je v uvodu naštel nekaj razlik med letošnjimi in dosedanjimi vajami, pri čemer bosta bolj poudarjeni bojno usposabljanje in izvajanje bojnih nalog. V zadnjih letih je bila Slovenska vojska med številnimi nalogami doma zelo vpeta v sistem zaščite in reševanja, sodelovala je s policisti pri varovanju državne meje ter svoje naloge in poslanstvo opravljala na mirovnih misijah in v operacijah v tujini, kar je vplivalo na znižanje usposobljenosti za vodenje oboroženega boja. Vaje bodo tako usmerjene v dvig bojnega značaja. Generalmajor je poudaril, da se mora ob razmerah v Ukrajini tudi Slovenija ukvarjati

s tem, kako vojaško odvrčati morebitne grožnje in braniti območje Republike Slovenije ter Evrope. Med glavne grožnje Sloveniji je uvrstil udar iz daljave, diverzije, subverzije in sabotaže ter spekter hibridnega delovanja, s poudarkom na psihološki propagandi in informacijskem bojevanju, ter kibernetске napade. Slovenija mora, kot izhaja tudi iz nacionalne obrambne strategije, graditi uravnotežen sistem med kolektivno in nacionalno obrambo. Ob tem je pojasnil, da se letni načrti vaj pripravljajo jeseni, vendar jih ruska agresija na Ukrajino ni povsem presenetila, tako da najpomembnejše naloge in temeljni poudarki obsegajo tudi odgovor na trenutne razmere na vzhodu Evrope. Med glavne cilje vaj je uvrstil zagotavljanje nacionalne suverenosti in samostojnosti, obrambo domovine ter krepitev narodne enotnosti in odpornosti. Ob tem je poudaril, da ne zanemarjajo pomena misij v tujini, saj je pomembno, da Slovenska vojska tja pošilja vrhunsko usposobljene in opremljene vojake. Ob tem Slovenska vojska še naprej sodeluje s Policijo pri varovanju državne meje ter v sistemu zaščite in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. »S celovitim pristopom prispevamo k zagotavljanju varnosti in dvigu odpornosti družbe,« je še izpostavil poveljnik sil Slovenske vojske.

ENOTNOST, BOJNI ZNAČAJ TER SODELOVANJE V KOLEKTIVNI OBRAMBI

Polkovnik Igor Šepec, načelnik Sektorja za usposabljanje in vaje Poveljstva sil Slovenske vojske, je pojasnil, da so pri načrtovanju aktivnosti opredelili dva stebra, pri čemer prvi določa cilje v okviru sil Slovenske vojske, drugi pa cilje Slovenske vojske v nacionalnem okolju in kolektivni obrambi. V okviru prvega stebra sta poudarjena enotnost in bojni značaj Slovenske vojske, pri čemer so cilji usklajeno delovanje sil Slovenske vojske, prehajanje s podpornega na

defenzivno, ofenzivno in specialno delovanje ter vzpostavitev taktične odličnosti. V okviru vaj bodo tudi ocenjene najpomembnejše enote in zmogljivosti sil Slovenske vojske, med drugimi bataljonska bojna skupina, kopenski odred za specialno delovanje, premična vojaška bolnišnica Role 2, motorizirana četa, ki deluje v okviru NATOve pobude za krepitev pripravljenosti (angl. Nato Readiness Initiative), ter motorizirana četa, ki je del bojne skupine Evropske unije (angl. European Union Battle Group – EUBG). »Z vajami poskušamo ustvariti vadbeno okolje, zaradi katerega bo vsem silam omogočeno razumevanje mesta v neki širši zgodbi,« je poudaril polkovnik Šepec. Predstavil je še drugi steber, s katerim želijo z vajami operacionalizirati vse rešitve vojaške strategije. Pri tem so pomembni razumevanje strateške pomembnosti ozemlja Republike Slovenije in njene podpore pri premikih čez njeno ozemlje, razumevanje sodelovanja Slovenske vojske v okviru nacionalne in kolektivne obrambe, preverjanje vloge sil v nacionalnem sistemu

kriznega upravljanja v izrednih razmerah in vojni ter prepoznavanje potrebnega obsega in strukture sil Slovenske vojske ob sodobnih grožnjah, dvigovanje ravni kognitivnega razvoja in učenja ter preverjanje zakonskih in sistemskih ureditev naraščanja sil. »Letos imamo več vaj in aktivnosti. Nekatere so bile zaradi koronavirusnih razmer in konflikta v Ukrajini v prvih mesecih odpovedane ali prestavljene. V okviru 93 dogodkov bo sodelovalo do 5000 pripadnikov Slovenske vojske ter okoli 1000 pripadnikov tujih in partnerskih vojsk,« je še pojasnil polkovnik Šepec ter dodal, da je za vaje namenjenih 4,9 milijona evrov, medtem ko je leta 2021 proračun vaj znašal 4,4 milijona evrov.

MED VEČJIMI VAJAMI JADRANSKI UDAR IN SERIJE VAJ PRESKOK 22

23. maja se je v Sloveniji začela deseta izvedba vaje Jadranski udar. Organizira jo 15. polk vojaškega letalstva in bo trajala do 5. junija. Na vaji se usposablja certificirani kontrolorji združenih ognjev, posadke letalskih platform, poveljniki do ravni divizije in načrtovalci združenih ognjev ter pripadniki specialnih enot. Poveljnik 15. polka vojaškega letalstva polkovnik Janez Gaube je pojasnil, da na vaji sodeluje okoli 650 udeležencev, izmed teh 400 pripadnikov iz 25 zavezniških in partnerskih držav. V vajo so še vključeni 30 letal in 12 helikopterjev ter dva tipa brezpilotnih letal.

Serijske vaje Preskok 22 bo med 12. in 21. oktobrom obsegala skupno 18 vaj v Sloveniji, Nemčiji in Črni gori ter na Madžarskem, najpomembnejši pa sta vaja Triglavsko zvezda in vaja združenega bojevanja rodov bataljonske bojne skupine. Cilji vaj so urjenje postopkov odvrčanja in tveganj skupaj z zaveznički in partnerji ter odgovorno prevzemanje dela bremena znotraj zavezništva, vzpostavitev hitrega in učinkovitega odziva v kriznih razmerah ter krepitev sposobnosti za krizno odzivanje doma in v tujini. Na začetku vaj bodo pripadniki Slovenske vojske najprej napoteni na vaje v tujini, glavne aktivnosti v Sloveniji pa bodo potekale med 17. in 21. oktobrom, pri čemer bo sodelovalo okoli 270 pripadnikov iz vsaj devetih držav.

Vajo Triglavsko zvezda je predstavil poveljnik 132. gorskega polka podpolkovnik Matjaž Žbogar. Povedal je, da je cilj vaje, ki bo potekala med 12. in 23. septembrom, izvesti taktično vajo na ravni voda v gorskem svetu ter vanjo vključiti vojaške procese z zaveznički in vojaške gorniške veščine. V prvem delu bo potekala na širšem območju Bohinjske Bele, na streliščih in vadiščih Mačkovec in Iglica, v drugem delu pa v Poljanski dolini. »V vadbeni situaciji bomo aktivnosti izvajali v celotnem spektru hibridnega delovanja, v naših taktičnih aktivnostih pa bodo poudarjeni napad, zaseda in naskok. V izvedbo vaje bodo vključeni tudi pripadniki Civilne zaščite, gasilci in policisti. Poleg pripadnikov Slovenske vojske na vaji pričakujemo še pripadnike iz Združenih držav Amerike, Velike Britanije in Italije, čakamo pa še nekaj potrditev drugih držav,« je razložil podpolkovnik Žbogar.

Ob koncu je poveljnik 72. brigade Slovenske vojske polkovnik Boštjan Baš predstavil še nekaj vaj v okviru Preskoka 22, za katere je odgovorna 72. brigada. »Aktivnosti bodo potekale na osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku. Osnovni koncept vaje obsega tri sklope. V prvem bomo preverjali taktične zmogljivosti motorizirane čete na vozilih 8 × 8 Svarun, ki deluje v okviru NATOve pobude za krepitev pripravljenosti, logističnega elementa in nacionalnega podpornega elementa. V tem sklopu bo sodelovalo 340 udeležencev vaje. Drugi sklop je taktična vaja z bojnim streljanjem motorizirane čete, pri čemer bo četa izvajala bojna streljanja s podporo minometov 120 mm. V njej bo sodelovalo okoli 350 pripadnikov Slovenske vojske. Tretji sklop pa predstavlja vaja združenega bojevanja rodov, ki so del bataljonske bojne skupine. V tej najzahtevnejši obliki bojnega delovanja, ki jo bomo izvedli kot predstavitev bojnega delovanja vseh oborožitvenih sistemov v bataljonski bojni skupini in oborožitvenih sistemov drugih enot Slovenske vojske, bo sodelovalo 600–700 pripadnikov Slovenske vojske. Vse aktivnosti bodo potekale od 6. do 21. oktobra 2022,« je še naštel polkovnik Baš.

SLOVENSKA PRIKLJUČITEV K PROJEKTU BOXER

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Rheinmetall

Minister za obrambo mag. Matej Tonin je 11. maja v Münchnu z direktorjem Organizacije za sodelovanje pri skupnem oboroževanju (angl. Organisation for Joint Armament Cooperation – OCCAR) Matteo Biscegliom podpisal Memorandum o soglasju k programu Boxer. Tako se je Slovenija priključila državam, ki sodelujejo pri skupni nabavi oklepnih kolesnih vozil 8 x 8 Boxer. Cena 45 vozil z oborožitvenimi sistemi in opremo znaša 281,5 milijona evrov brez davka na dodano vrednost.

Na Ministrstvu za obrambo je dan po podpisih memoranduma o soglasju in programske odločitve potekala novinarska konferenca, na kateri so predstavniki ministrstva in Slovenske vojske pojasnili podrobnosti. Generalni direktor Direktorata za logistiko mag. Uroš Korošec je povedal, da imata oba dokumenta podlago v sklepih vlade in sta skladna z zakonodajo. Na podlagi posredovanih dokumentov je Organizacija za sodelovanje pri skupnem oboroževanju podpisala pogodbo z nemškim proizvajalcem vozil Artec GmbH. Pogodba za nakup 45 vozil Boxer znaša 281,5 milijona evrov brez davka na dodano vrednost, pri čemer so v ceno všteti vozila z oborožitveno postajo in opremo (238,8 milijona evrov), logistični paket (23,4 milijona evrov), ki vključuje usposabljanje, rezervne dele in orodje ter testno opremo, in razvojni stroški industrije v višini 19,2 milijona evrov. Davek na dodano vrednost znaša 61,9 milijona evrov in se povrne v državni proračun. Skupna vrednost pogodbe je tako 343,43 milijona evrov z davkom na dodano vrednost. Povrnitev razvojnih stroškov drugim državam članicam projekta Boxer, in sicer Nemčiji, Veliki Britaniji, Nizozemski in Litvi, pa znaša še 7,2 milijona evrov. Korošec je pojasnil obe vrsti razvojnih stroškov. »Prvi, ki so všteti v končno ceno, so namenjeni industriji. Ni direktnih nakazil iz Slovenije, temveč to industriji nakaže Organizacija za sodelovanje pri skupnem oboroževanju. Drugi

razvojni stroški, v višini 7,2 milijona evrov, pa so namenjeni že omenjenim državam članicam pri projektu. To je v skladu z evropsko direktivo 2009/81, saj se je Slovenija projektu priključila že pri industrializaciji. V takem primeru je pristop drugih držav mogoč, vendar mora država pristopnica plačati stroške razvoja. O tem poroča tudi Evropski komisiji. S članicami smo izpogajali ceno 7,2 milijona evrov,« je dodal Korošec. Slovenija se je odločila za enako različico boxerjev kot Litovci, z nekaj posebnostmi, sicer pa bo vozilo opremljeno s 30-milimetrskim topom, sovprežnim mitraljezom in protiolepnim sistemom za zaščito vozila. Korošec ob tem poudarja, da bodo vozila takoj uporabna, saj bodo polno opremljena. Dobava testnega vozila je predvidena konec leta 2023, po preizkusu prototipa pa bodo izdelani še preostali boxerji, dobava vozil pa naj bi se končala do konca leta 2026. Pojasnil je še eskalacijsko klavzulo. To ima tako rekoč vsaka pogodba za tehnološko opremo, ki se izdeluje na daljše obdobje, in upošteva inflacijo. »Naša znaša 2,8 odstotka in je bila izpogajana. Ne gre za fiksno, temveč je to maksimalna višina. Glede na razmere v svetu in stanje nabavnih verig je klavzula za Slovenijo zelo ugodna,« je ocenil. Dodal je, da so v proizvodnjo boxerjev posredno in neposredno vključena tudi slovenska podjetja. Ob tem je poudaril, da oklepna kolesna vozila kupujemo za naslednjih 30 let in da je to naložba, s katero se ukvarjajo že od leta 2018.

Brigadir dr. Anže Rode z Generalštaba Slovenske vojske je pojasnil, da je to bojno kolesno vozilo primerno za vse vrste nalog v sistemu nacionalne in kolektivne obrambe ter da omogoča največjo mogočo zaščito in preživetje pripadnikov Slovenske vojske na bojišču. Z nakupom boxerjev po njegovih besedah Slovenska vojska dobiva eno glavnih zmogljivosti, s katero bo vzpostavila srednji bataljon, ki bo predstavljal jedro obrambne zmogljivosti Slovenske vojske. Poudaril je, da gre za izjemno trpežen sistem, zmogljivost in lastnosti teh vozil pa izpolnjujejo vse zahteve. »Z vozili bomo zaščitili življenje pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju nalog doma in v tujini,« je poudaril brigadir Rode.

SLOVENSKA VOJSKA V NATOVI BOJNI SKUPINI

BESEDILO Marko Pišlar, FOTO Bruno Toič

Vtorek, 24. maja, je v Vojašnici Edvarda Peperka potekala slovesnost s postrojem 1. kontingenta Slovenske vojske pred napotitvijo na Natovo misijo aktivnosti okrepljene pozornosti (angl. enhanced Vigilance Activities – eVA) na Slovaško.

Postroj sta ob navzočnosti družinskih članov, znancev in prijateljev nagovorila poveljnik sil Slovenske vojske generalmajor Miha Škerbinc in slovaški veleposlanik v Sloveniji Peter Zeleňák. Poveljnik sil je v svojem govoru izpostavil pomen krepitve odvrčalne in obrambne države zavezništva. Napotitev po njegovih besedah kaže odločnost, solidarnost in enotnost zavezništva v obrambi svojih meja. Veleposlanik Zeleňák pa se je najprej zahvalil slovenskemu kontingentu in Slovenski vojski ter dodal, da

bo aktivnost prispevala k izboljšanju dosedanjega dobrega sodelovanja med zavezniškima državama. Pripadnikom sta pred odhodom zaželela srečno pot in uspešno delo.

Zmogljivost za delovanje v prvem slovenskem kontingentu na Slovaškem je oblikovala 1. brigada, in sicer v velikosti lahke pehotne čete iz sestave bojne skupine Evropske unije, z delom podpornega elementa ter pripadniki v poveljstvu Natove bojne skupine iz sestave različnih enot Slovenske vojske. V Natovi bojni skupini na Slovaškem bo 2100 pripadnikov iz šestih zavezniških vojsk. Slovenski kontingent je od aprila, ko je bila sprejeta vladna odločitev za udeležbo na misiji, uspešno opravil vsa preverjanja, vključno z ugotavljanjem končnih operativnih zmogljivosti. Kontingent Slovenske vojske, ki mu poveljuje major Franc Klemen, bo s 101 pripadnikom deloval v okviru Natove bojne skupine pod vodstvom Češke. Konec maja in v začetku junija bo v več delih napoten na Slovaško, kjer bo na vadišču Lešt na jugovzhodu države v sestavi večnacionalne Natove bojne skupine sodeloval pri izvajanju mirnodobnih aktivnosti, ki vključujejo vojaške vaje, usposabljanja ter ukrepe za zaščito sil bojne skupine.

MINISTRI O URESNIČEVANJU STRATEŠKEGA KOMPASA

BESEDILO SSK, FOTO Evropska unija

Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin se je 17. maja v Bruslju udeležil zasedanja Sveta za zunanje zadeve v sestavi obrambnih ministrov Evropske unije.

Ministri so največ pozornosti namenili razpravi o uvedbi strateškega kompasa, s poudarkom na prihodnosti operacij in misij skupne varnostne in obrambne politike. Strinjali so se, da je usmerjalni dokument Evropske službe za zunanje delovanje priložnost za optimizacijo vojaških instrumentov v okviru skupne varnostne in obrambne politike ter tudi za razvoj novih modelov in zmogljivosti, s katerimi bo evropska obramba učinkovitejša. Razpravljali so tudi o načinih za izboljšanje procesa generiranja sil ter hitrejše in fleksibilnejše sprejemanja odločitev, ki ga omogoča 44. člen Pogodbe o Evropski uniji. Na delovnem kosilu so ob navzočnosti Natovega generalnega sekretarja Jensa Stoltenberga in ukrajinskega obrambnega ministra Oleksija Reznikova razpravljali o ruski vojaški agresiji v Ukrajini. Ministri so izpostavili pomen zagotavljanja kontinuirane in dolgoročne podpore tej državi. Dosedanje sankcije Evropske unije proti Rusiji in donacije vojaške opreme čez Evropski mirovni instrument so ocenili kot uspešne, saj njihovo hitro in soglasno sprejetje kaže izjemno enotnost Unije. Pred ministrskim srečanjem se je minister Tonin srečal z ministrico za obrambo Češke republike Jano Černochovo, s katero sta govorila predvsem o dvostranskem sodelovanju in aktivnostih ob prihodnjem češkem predsedovanju Svetu EU. Pogovarjala pa sta se tudi o Natovi aktivnosti okrepljene pozornosti na Slovaškem, v kateri bodo poleg Češke kot vodilne države sodelovale še Slovaška, Nemčija, Nizozemska, ZDA in Slovenija.

V LETALSKI ŠOLI BODO LETELI TUDI NA PIPISTRELOVIH LETALIH

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Pot do poklica pilota v Slovenski vojski je dolga in zahtevna. Kandidati morajo uspešno opraviti več različnih selekcij, preizkusov in izpitov. To uspe le najbolj zavzetim in motiviranim mladim. V Letalski šoli Slovenske vojske smo obiskali kandidate za vojaške pilote, častnike 33. generacije Šole za častnike. Opisali so dosednji študijsko in karierno pot ter predstavili postopke šolanja na letalu Zlin 242L. Kandidati se bodo lahko kmalu usposabljali tudi na letalih podjetja Pipistrel, ki so trenutno v postopku certificiranja.

Letalska šola je del 15. polka vojaškega letalstva in ima sedež na vojaškem letališču v Cerkljah ob Krki. V njenem okviru se piloti in drugo letalsko strokovno osebje šolajo za pridobitev osnovnih licenc za opravljanje poklica ter se usposabljajo za različne tipe letalnikov in druga letalska pooblastila. Na dan našega obiska se je v učilnici zbralo vseh pet kandidatov za pilote generacije 1997. Ti so po dvanajstih mesecih šolanja v Šoli za častnike, ki so ga končali decembra lani, tri mesece nadaljevali izobraževanje v Letalski šoli kot častniki na specializaciji. V okviru izobraževanja bodo lahko obnovili

do zdaj pridobljene letalske licence, saj med častniškim šolanjem niso leteli, se teden dni usposabljali iz preživetja v naravi in opravili padalski tečaj. Začeli so se tudi že pripravljati na pridobitev poklicne licence pilota. Kandidati imajo v tej fazi šolanja približno 100 ur naleta.

VEČINA JE PRVIČ LETELA NA LETALSKI SELEKCIJI

Vsi kandidati so se nad letali in letenjem navdušili že v otroških letih. Poročnik Matic Ajnik se je najprej ukvarjal s smučarskimi skoki, poročnik Tilen Sovič pa z modelarstvom. Poročnik Aljaž Kurboš je pojasnil, da so ga kot otroka starši vsak konec tedna vozili na letališče, kjer je lahko občudoval letala. Poročnik Benjamin

Poročniki Tilen Sovič, Matic Ajnik, Benjamin Gaube, Aljaž Kurboš in Igor Primc

Gaube je odraščal ob očetu pilotu, poročnik Igor Primc pa je najprej želel postati padalec. Prvi korak na poti do naziva pilota Slovenske vojske je bil vpis na Fakulteto za strojništvo. Na smeri letalstvo so kandidati pridobili splošno strojniško znanje in teoretične osnove letalstva. Po prvem letniku so se udeležili selekcije za letenje in pridobili kadrovske štipendije Ministrstva za obrambo, pred tem pa so morali uspešno prestati zdravniški pregled. Na selekciji inštruktorji Letalske šole Slovenske vojske ocenjujejo kandidatove občutek za letenje, odziv na stres in kritiko ter napredek. Nekateri so na tej selekciji prvič sedli v letalo, drugi pa so imeli že nekaj letalskih izkušenj na športnih letalih, s katerimi so leteli v prostem času. Poročnik Gaube je na selekciji prvič letel: »Selekcija traja dva tedna. Prvi teden pridobimo teoretično znanje, sledi teden s šestimi urami letenja. V prvem tednu je najtežje usvojiti veliko informacij, v drugem tednu pa je izziv odpravljanje napak pri letenju. Večina kandidatov je brez predhodnih izkušenj, zato se na podlagi njihovega napredka ocenjuje primernost za opravljanje tega poklica. Selekcija je stresna, saj jo je treba čim bolj izpeljati, je pa za varnost ob kandidatu vedno tudi inštruktor,« je opisal svojo izkušnjo. V okviru študija bodoči vojaški piloti že opravljajo delovno prakso v Letalski šoli Slovenske vojske ob dogovorjenih terminih in tako nabirajo ure letenja za pridobitev zasebne licence športnega pilota. Njihova vojaška pot se navadno začne s trimesečnim temeljnim vojaškim usposabljanjem v Vipavi ali z opravljeno selekcijo za Šolo za častnike. Sledi dvanajstmesečno šolanje v Šoli za častnike v Mariboru. Sogovorniki so se z vojaškim življenjem sicer srečali že med študijem, ko so se kot štipendisti udeležili vojaškega tabora, sicer pa so največ vojaškega znanja pridobili prav na šolanju za častnike. »V prvi fazi so bile poudarjene individualne veščine, v drugi pa voditeljske. Najbolj naporni so bili tereni, vendar smo bili dober kolektiv, med seboj smo se podpirali in se spodbujali,« je pojasnil poročnik Primc. Po koncu šolanja so pridobili čin poročnika. Po častniškem izobraževanju jih je čakalo še opravljanje vojaške evidenčne dolžnosti pilota, ki traja tri mesece in so ga bodoči vojaški piloti končali marca letos. Poleg letenja za obnovo licenc so imeli še nekaj zanimivih izzivov, kot sta preživetje v naravi in padalski tečaj, pri čemer so morali dvakrat skočiti s šolskim padalom

z avtomatskim odpiranjem z višine 1200 metrov. Poročnik Ajnik je povedal, da ni imel težav, saj je nekoč treniral smučarske skoke. Poročnik Sovič je že med srednjo šolo naredil izpit za jadralno letalo in pozneje za ultralahko, tako da je bil po njegovih besedah skok s padalom zanj večji izziv od letenja, vendar ga je uspešno opravil. Poročnik Kurbos pa po skokih razmišlja celo o pridobitvi padalske licence. Najlažji je bil ta preizkus prav gotovo za poročnika Primca, ki se s padalstvom ukvarja že od srednje šole in je opravil že več kot 2000 skokov. »Če jih je kaj zanimalo, sem jim z veseljem odgovoril, sicer pa sem posnel njihove skoke. Za prvič so se odlično odrezali,« je ocenil sokandidate. Poročnik Gaube je opisal še zimski preizkus preživetja v gorah, ki je trajal dva tedna na Pokljuki in v okolici: »Naučili smo se vojaških gornjskih veščin in uporabe specialistične opreme, kot so turne smuči, dereze in cepin, spali smo v iglujih ter opravili različne ture na hribe in več vojaških terenov.« Pet kandidatov za pilote se dobro pozna, saj so bili sošolci na fakulteti in v Šoli za častnike. Poročnik Ajnik je poudaril, da je ob težkih vojaških preizkušnjah zelo pomagalo, da so dobra družba. »Tudi ob kakem slabem dnevu si stojimo ob strani. Dobro je imeti kolege, za katere veš, da ti bodo pomagali,« je še izpostavil pomen tovarštva. Trenutno kandidati že opravljajo specializacijo v Letalski šoli, pri čemer imajo na urniku veliko letenja. Nato se bodo glede na potrebe in želje nekateri preusmerili na letalo, drugi pa na helikopter. Šolanje traja dve leti za letalo in tri za helikopter, v tem času pa naletijo 200 ur in pridobijo licenco poklicnega pilota. Mladi piloti nato v operativni enoti 15. polka vojaškega letalstva opravijo še rating za določen tip letalnika. Poročnika Primc in Ajnik sta se odločila za helikopter, poročniki Gaube, Kurbos in Sovič pa se bodo izsolali za pilote letal.

KMALU UČENJE TUDI S PIPISTRELOVIMI LETALI

Do zdaj je imela Letalska šola v svoji floti 14 letalnikov, in sicer deset šolskih letal Zlin, dvojce tipa 143L in osem tipa 242L, ter štiri helikopterje Bell 206 Jet Ranger, po novem pa bo bogatejša tudi za Pipistrelova letala. Ministrstvo za obrambo in podjetje Pipistrel sta namreč konec lanskega junija podpisali dogovor, s katerim bo podjetje zagotovilo letala za šolanje vojaških pilotov, s tem pa se bo prenovil tudi sistem letalskega usposabljanja. Pipistrel bo na podlagi tega dogovora Ministrstvu za obrambo omogočil uporabo letal Virus SW 121, Velis Electro in Panthera ter simulatorja X Alpha-200. Pipistrelovo letalo Virus SW 121 je trenutno na rednem vzdrževanju, služilo pa bo za nabiranje naleta, kar je pogoj za pridobivanje višjih licenc. »Pipistrelova letala so novost v Letalski šoli. V preteklih letih smo ob šolanju na zlinih najemali še kompleksna letala, z letalom Panthera pa bomo zapolnili to vrzel, saj je letalo že kompleksno, kar zadeva instrumente, in nekoliko hitrejša – skratka gre za kompleksnejši letalnik od sicer šolskih zlinov. Letalo se trenutno certificira. Šolanje je tako, sploh kar zadeva instrumentalno letenje, posodobljeno,« je poudaril inštruktor nadporočnik Urban Odlazek. »Drugo trenajžno letalo, Virus SW 121, za katerega pripravljamo podlage za uporabo, je opremljeno tudi z avtopilotom, kar kandidatom za pilote omogoča novo znanje. Prednost tega letala je tudi v tem, da ima izjemno majhno porabo goriva. V potovalni konfiguraciji porabi približno polovico manj goriva kot zlin 242L. To je velika pridobitev, saj lahko to letalo uporabljamo za veliko ur letenja,« je še pojasnil nadporočnik. Zaradi novih letal bo treba spremeniti tudi ustroj Letalske šole in premagati kadrovske izzive s prerazporeditvami, saj se morajo na Pipistrelovih letalih najprej usposobiti inštruktorji. Ob čakanju na dovoljenja za uporabo Pipistrelovih letal pa je nadporočnik Odlazek izpostavil kot prednost to, da imajo v Letalski šoli že na razpolago Pipistrelov simulator X-Alpha 200, na katerem lahko preizkušajo različne postopke. Uporaben je že ob selekciji, saj kandidati večinoma še nimajo izkušenj z letenjem, z očali za virtualno resničnost pa lahko vidijo kot pilot v kabini in se seznanijo z letalnikom. »Simulator

smo še nadgradili in ga uporabljamo tudi za osnovno seznanjanje pri šolanju za instrumentalne postopke letenja, ker nam omogoča prikaz avionike različnih letal, s kandidati lahko urimo postopke in standardne operativne postopke leta. Simulator omogoča tudi urjenje postopkov v sili. Uporabljamo še aplikacijo, s katero lahko inštruktor spreminja dejavnike leta, medtem ko pilot opravlja simulacijo – to pomeni, da lahko izberemo neko odpoved sistema, ki jo mora pilot prepoznati in potem ustrezno ukrepati.«

UČENJE LETENJA JE VSEŽIVLJENJSKO

Letenje je seveda veščina, za katero se pilot šola vso svojo poklicno pot. V Letalski šoli sta dva šolska oddelka, v katerih deluje sedem inštruktorjev na letalih in štirje na helikopterjih. Eden izmed njih je tudi nadporočnik David Bojanec, ki je predstavil povprečen letalski dan. Zgodaj

zjutraj je prva oddelčna priprava, na kateri se preveri načrt letenja in ali so kandidati dovolj pripravljeni na izvedbo vaj že na tleh. Treba se je torej prepričati, da kandidat v zraku ne bo v situaciji, za katero ne bo imel dovolj znanja. »Dobra priprava je namreč ključ do dobrega letenja v letalu v realističnih razmerah,« je poudaril. Sledi skupna priprava posadk, ki tisti dan letijo. Vodja letenja še preveri, če so na letališčih prisotne vse službe, pregleda meteorološke razmere in kritične točke na načrtih letenja, da se v zraku ne bi zgodila bližnja srečanja in da so posadke med seboj usklajene. Sledi letenje s posameznimi premori do 15. ure, po koncu pa skupna analiza. »Ob analizah se inštruktorji in kandidati pogovorimo, katere nepravilnosti je treba odpraviti, kako izboljšati letenje, pomembna je tudi izmenjava informacij med kandidati – da se lahko naučijo tudi kaj iz napak drugih,

Na Pipistrelovem simulatorju X-Alpha 200 preizkušajo različne postopke.

Letenje je veščina, za katero se pilot šola vso svojo poklicno pot.

zato spodbujamo izmenjavanje informacij,« je še pojasnil nadporočnik in dodal, da je težnja po čim več letalskih dneh, včasih pa so ti omejeni zaradi vremenskih razmer, zasedenosti posadk in materialnih sredstev ali drugih nalog. Svoj letalski dan so nam na šolskem letalu Zlin 242L opisali oziroma prikazali tudi kandidati. Poročnik Gaube je pojasnil, da ob prihodu k letalu odprejo kabino in pregledajo osnovne zadeve. Sledi predpoletni pregled, pri katerem obhodijo letalo in pregledajo, ali je površina nepoškodovana, preverijo odprtine za zajem statičnega tlaka in delovanje višinomera, krmilne površine, povezave za krmilne površine, antene, lučke. Preveri se tudi stanje podvozja in vizualno tlak v pnevmatikah ter ali so pokrovi rezervoarja zaprti, ker se med posameznimi leti velikokrat toči gorivo. Preveri se še dovod dinamičnega tlaka. Ob vstopu v letalo si vsak pilot prilagodi konfiguracijo sedeža, letalski tehnik pa prinese v podpis knjižico letala, s čimer potrjuje, da je pred poletom vse tako, kot mora biti. Privežejo se in preverijo, ali se krmilna palica lepo premika. Nastavijo še tako imenovani trimer – dodatno krmilno površino – in zaženejo motor, potem pa vzpostavijo komunikacijo s kontrolnim stolpom. Ko dobijo dovoljenje za začetek izvajanja naloge, dajo tehniku znak za speljevanje z mesta. »Med poleti izvajamo določene vaje, kot je letenje v letališki coni, ob katerem se urimo iz veščin upravljanja letala, zavojev in tako naprej, izvajamo šolske kroge, pri čemer se usposabljam iz vzletov in pristankov, navigacijsko, nočno in akrobatsko letenje ali pa letenje v skupini,« je nekaj nalog naštel poročnik Gaube in pojasnil še zaključne postopke. Na tleh jih pričaka letalski tehnik, ki jih usmerja do mesta, na katerem ustavijo letalo. Sledi postopek ustavitve motorja in zapuščanja kabine. Nato opravijo še popoletni pregled in podpišejo letalsko knjigo. »Marsikaj je že za njimi, veliko pa jih še čaka do poklicne licence, da bodo operativni. Če bo motivacija tako visoka kot do zdaj, bodo čez nekaj let že leteli s Pilatusom PC-9M ali opravljali naloge na helikopterjih,« je generacijo pohvalil inštruktor nadporočnik Bojanec. Ta je za konec še poudaril, da se v letalstvu vsi ves čas učijo: »Proces šolanja se nadaljuje, dokler ne odložimo pilotske licence.«

GORSKI REŠEVALCI IN POSADKE PRIPRAVLJENI NA SEZONO

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Službe, ki sodelujejo pri gorskem reševanju, so pred začetkom letne sezone predstavile svoje organiziranost, zmogljivosti in usposobljenost ter pohodnike opozorile na primerni pripravljenost in opremo za pohode v visokogorju. Na novinarski konferenci 20. maja v Mojstrani so sodelovali predsedstvo Gorske reševalne zveze Slovenije in predstavniki Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, gorske enote Policije ter 151. helikopterske eskadrilje 15. polka vojaškega letalstva Slovenske vojske. V nadaljevanju so na prikazni vaji predstavili klasično in helikoptersko reševanje ponesrečenih.

V uvodu je prvi mož Gorske reševalne zveze Slovenije dr. Gregor Dolinar, ki je predsedovanje prevzel pred dvema

mesecema, opozoril, da je bilo v gorah v prvih petih mesecih letos že 14 smrtnih žrtev. Teh je bilo lani v vsem letu 22. Tudi število gorskih reševanj se je v zadnjih letih povečalo za več kot 40 odstotkov. Lani so gorski reševalci posredovali kar 629-krat. »V gorah se hitro znajdemo v zelo hudih razmerah, zato je pomembno, da se zavedamo nevarnosti, nesreče pa z ustreznim ravnanjem preprečujemo,« je opozoril Dolinar in dodal, da ob nesrečah nihče ne bo ostal brez pomoči, se pa ob reševalnih akcijah velikokrat v nevarnosti znajdejo tudi gorski reševalci. Predstavil je nekaj poudarkov strategije Gorske reševalne zveze Slovenije za obdobje 2022–2032, v kateri so opredeljeni številni izzivi. Med temi je izpostavil povečanje sredstev za delovanje zveze ter obremenjenost gorskih reševalcev, še zlasti tistih, ki sodelujejo v helikopterskem reševanju. V prihodnosti bo treba razmisliti o njihovem ustreznem statusu. V strategiji se zavzemajo tudi za uvajanje sodobne opreme in brezpilotnikov, ki so lahko koristni pri iskalnih akcijah ali lociranju ponesrečenih. Sicer pa se zveza, ki letos praznuje 110. obletnico organiziranja reševanja v gorah, še vedno zavzema, da ostane gorsko reševanje prostovoljno z velikim številom članov in dobro organiziranostjo. Poudaril je tudi odlično sodelovanje s Policijo, Slovensko vojsko ter Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Podpredsednik Gorske reševalne zveze Slovenije Miha Primc je predstavil trenutne razmere v gorah, ki še vedno zahtevajo zimsko opremo, torej dereze in cepin. Ponovil je osnovne napotke, ki jih morajo pohodniki pred turami upoštevati. Pred obiskom gora se je treba dobro pripraviti, preučiti razmere in

Helikoptersko reševanje plezalca iz stene

realistično oceniti psihofizične sposobnosti. Kljub vročini v dolini v nahrbtniku ne smejo manjkati topla oblačila. Treba je poskrbeti za zadostno količino vode in polno baterijo na telefonu. Pred odhodom se je treba seznaniti tudi z vremenskimi napovedmi in se v hribe odpraviti dovolj zgodaj. »Največ lahko za varnost naredi vsak pohodnik sam,« je še poudaril in manj usposobljenim za težje ture priporočil najem gorskih vodnikov.

**IZZIVE BODO OBRAVNAVALI
TUDI V NACIONALNEM PROGRAMU**
Namestnik generalnega direktorja Uprave Republike Slovenije za zaščito

in reševanje Stanislav Lotrič je povedal, da bodo bistvene dele omejenе strategije Gorske reševalne zveze Slovenije umestili v nacionalni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki ga uprava pripravlja za obdobje 2024–2030. Pri tem je omenil tri bistvene poudarke, in sicer skrb za dobro organiziranost Gorske reševalne zveze Slovenije in njenih služb ter najboljšo mogočo oskrbo ponesrečenecv in zagotavljanje dobrih pogojev za njeno delovanje. Zagotovil je, da bo uprava tudi v prihodnosti iskala ustrezne rešitve za zagotavljanje finančnih, kadrovskih in prostorskih pogojev za delovanje Zveze. V zakonodaji so predvidene spremembe glede uvajanja ustreznih zavarovanj za obiskovalce gora, kot jih poznajo v drugih državah. Sogovorniki so namreč opozorili, da se helikoptersko reševanje, ki v Sloveniji za ponesrečene nima finančnih posledic, velikokrat po nepotrebnem izkorišča oziroma zlorablja. Vodja gorske enote Policije Robert Kralj je pojasnil, da imajo v gorah posebno vlogo tudi policisti, ki ugotavljajo vzroke nesreče. Policijska gorska enota že 50 let sodeluje pri helikopterskem reševanju, njen cilj pa je zagotavljati čim večjo varnost in reševati življenja. V gorah so vzroki nesreč najpogostejše zdrs, padci, omaganje ali bolezenska stanja. Opozoril je, da je pri pohodnikih opaziti vse več pomanjkanja samoodgovornosti in podcenjevanja razmer v visokogorju ali precenjevanja svojih sposobnosti. Opozoril je na vse bolj priljubljene športne ferate, za katere pa so nujni znanje, primerna oprema in kondicija. Vse več je tudi takih obiskovalcev gora, ki želijo idilične fotografije in se za potrebe družbenih omrežij fotografirajo na izpostavljenih mestih. Prav lani so policisti obravnavali smrt planinke, ki se je ponesrečila ob fotografiranju na nevarnem mestu. Organiziranost 151. helikopterske eskadrilje 15. polka vojaškega letalstva je predstavil poveljnik major Miha Vencelj. Povedal je, da v sistemu zaščite in reševanja Slovenska vojska sodeluje z dvema tipoma helikopterjev, in sicer bellom 412 ter cougarjem ASAL 532. Poleg helikopterjev, ki delujejo v sistemu helikopterske nujne medicinske pomoči na mariborskem in brniškem letališču, med letno sezono v Slovenski vojski dodaten helikopter zagotavljajo še za gorsko reševanje. Posadko sestavljajo dva pilota in tehnik letalec ter reševalci, in sicer zdravnik reševalec, reševalec letalec in gorski policist. Usposobljenost in usklajenost zagotavljajo z najrazličnejšimi skupnimi vajami ter usposabljanji. Major je poudaril, da helikopterske posadke rade opravljajo svoje delo, vendar da se ob zahtevnih reševanjih pogosto znajdejo v nevarnih situacijah, zato je pohodnike nagovoril k upoštevanju vseh preventivnih dejavnikov. Ob tem je priporočil uporabo oblačil čim bolj živahnih barv, ki omogočajo lažje lociranje ponesrečenih. Opozoril je, naj pohodniki nikar ne mahajo in pozdravljajo helikopterja, saj s tem otežujejo iskanje tistih, ki pomoč potrebujejo.

Ekipe gorskih reševalcev in posadke 151. helikopterske eskadrilje so v nadaljevanju na ferati nad Mojstrano prikazale različne postopke reševanja. Najprej je potekalo klasično reševanje poškodovanega, pri katerem so se na prizorišče gorski reševalci povzpeli peš, opremili delovišče in se do viščega na ferati spustili s prenosnim elektromotornim vitlom. Plezalca so dvignili do prostora, na katerem so ga lahko naložili na nosila, in do doline spustili s tako imenovano tirolsko žičnico, izdelano iz sistema vrvi. Sledil je še prikaz helikopterskega reševanja plezalca iz stene, ki je najzahtevnejša oblika gorskega reševanja. Pri tem se mora reševalec letalec do vrvi poškodovanega plezalca v steni potegniti s teleskopsko palico. Nato poškodovanega pripne nase, odreže od vrvi in sprostí povezavo. Tehnik letalec ju nato z elektromotornim vitlom v helikopterju dvigne na krov. Pri takem reševanju je nekaj časa helikopter skupaj z reševalcem vpet v steno, zato je takrat še posebej pomembno, da se ne zgodi napaka.

V LATVIJO S SLOVENCMI PRVIČ PRIPADNIKI VOJSKE SEVERNE MAKEDONIJE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Marko Pišlar in Bruno Toič

Na osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku je prvi teden maja potekalo preverjanje končnih operativnih zmogljivosti 11. kontingenta Slovenske vojske za misijo Okrepljena prednja prisotnost (eFP) v Latviji. Na misijo, katere glavna naloga je odvracalna in obrambna drža Nata, tokrat odhaja izvidniški vod za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo 72. brigade, ki se mu bo poleg oddelka pripadnikov oboroženih sil Črne gore pridružil še oddelek pripadnikov vojske Severne Makedonije.

Z navzočnostjo na misiji Okrepljena prednja prisotnost v Latviji Slovenija kaže podporo krepitvi celovite in kredibilne odvracalne ter obrambne drže Nata. Sodelovanje Slovenske vojske na misiji prispeva tudi k izboljšanju povezljivosti z zavezniškimi silami, k dvigu usposobljenosti in izurjenosti ter h krepitvi pripravljenosti in bojne sposobnosti njenih pripadnikov. Kljub razmeram v Ukrajini se poslanstvo in naloge na misiji ne spreminjajo, bo pa kontingent, ki bo od junija deloval v Latviji, največji do zdaj. Poleg pripadnikov vojske Črne gore, ki bodo sodelovali s svojim oddelkom za dekontaminacijo, bodo del slovenskega kontingenta prvič tudi pripadniki Severne Makedonije.

PO NACIONALNIH PRIPRAVAH ŠE VEČNACIONALNA USPOSABLJANJA

Poveljnik kontingenta poročnik Marko Gačnik, pripadnik čete za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo 72. brigade, je povedal, da so se priprave na misijo začele sredi januarja. Nato so 10. aprila v Slovenijo prišli pripadniki oboroženih sil Črne gore in Severne Makedonije, konec aprila pa so se začela dvotedenska integracijska terenska usposabljanja, ki jim je maja sledilo še preverjanje končnih operativnih zmogljivosti. »Jedro 11. kontingenta predstavljajo pripadniki čete za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo rodovskega bataljona 72. brigade Slovenske vojske, s čimer bomo v Latviji okrepili zmogljivosti dekontaminacije. Na misiji bomo delovali pod kanadskim poveljstvom, v katerem je združenih deset držav, tokrat prvič s pridodanim oddelkom pripadnikov oboroženih sil Severne Makedonije,« je pojasnil poročnik. Njihovo poslanstvo na misiji ostaja enako – njihova naloga bo podpora večnacionalni bataljonski bojni skupini. »Zavedamo se, da se lahko zaradi konflikta v Ukrajini razmere hitro poslabšajo, zato tudi z množičnostjo tokratnega voda prispevamo k odvracanju morebitne agresije Rusije,« je poudaril poveljnik, ki na misijo Okrepljena prednja prisotnost odhaja prvič, vendar ima že izkušnje z misije na Kosovu, prav tako je bil že nekajkrat na izobraževanju v Latviji, zato je seznanjen z območjem delovanja. Zmogljivosti voda obsegajo tri zabojnike za dekontaminacijo ljudi, opreme, vozil in površin Cristianini z vso opremo in vozili, ki jih potrebujejo. Pojasnil je, da je bil cilj terenskih usposabljanj integracija črnogorskih in severnomakedonskih zmogljivosti: »Imajo drugačno opremo, zato poskušamo najti skupne imenovalce. Tudi pripadniki obeh vojsk so se do prihoda v Slovenijo že usposabljali po programu, ki smo jim ga priporočili, da bi lahko prišli čim bolj pripravljeni.« Dva tedna integracijskih priprav so namenili različnim reakcijam ob napadih, ki bi se jim lahko zgodili na misiji, in sicer reakcijam na napad pehote, zračni napad in artilerijski napad ter reakciji na stik v premiku konvoja. Urili so se tudi v postavitvi dekontaminacijskih zmogljivosti, izvidovanju ter izvajanju dekontaminacije ljudi, opreme, vozil in zemljišča. »Zadovoljen sem s potekom povezovanja in sodelovanja ter motivacijo vseh pripadnikov. Veliko jih je pred kratkim končalo vedovno usposabljanje za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo in so še posebej željni znanja, drugi pa imajo že več let izkušenj, so bili tudi na nekaj misijah ter skrbijo za predajanje znanja. Potek misije v Latviji je utečen in ne pričakujem bistvenih sprememb, je pa intenzivnost usposabljanja in vaj odvisna tudi od zahtev oziroma vaj, ki jih načrtuje Latvija kot država gostiteljica,« je razložil poročnik Marko Gačnik ter dodal, da pričakuje nemoteno

Reakcija na stik v premiku konvoja

delovanje in varno vrnitev v Slovenijo po uspešno končani misiji. Poročnica Katja Železinger, poveljnica voda, je povedala, da bo to zanjo prva misija, saj je poveljevanje prevzela pred enim letom. Poudarila je, da priprave potekajo po načrtih, da bo vod zelo velik, pričakuje pa nekaj izzivov, povezanih z usklajevanjem, jezikom in medsebojno komunikacijo.

NEKATERI V LATVIJO PRVIČ, DRUGI ŽE IMAJO IZKUŠNJE

Vodnik Pavle Marković je poveljnik oddelka pripadnikov oboroženih sil Črne gore na misiji v Latviji. Povedal je, da gredo pripadniki čete za dekontaminacijo prvič na to misijo, saj so pred tem na misiji delovali pripadniki enot drugih specialnosti. Med opremo imajo izvidniško vozilo Cobra in vozilo s cisterno TAM M78 s priklopo, ki služi dekontaminaciji, ter vozilo Toyota za prevoz osebja. Priprave so v Črni gori začeli sredi februarja, med glavne izzive integracije v slovenski vod pa je uvrstil razlike v postopkih in opremi. »Želim si, da z usposabljanji oblikujemo kompaktno in čim bolj enotno ekipo ter poenotimo razlike v delovanju. Pričakujem, da bomo uspešno opravili vse naloge, ki nam bodo določene, da bomo imeli priložnost pridobiti in izmenjati znanje z drugimi vojskami ter se kaj novega naučiti in se varno vrniti z novimi izkušnjami.« Novost tokratnega kontingenta je, da bo en pripadnik oboroženih sil Črne gore tudi del nacionalnega podpornega elementa.

Poveljnik oddelka za jedrsko, radiološko, kemično in biološko dekontaminacijo iz oboroženih sil Severne Makedonije praporščak Sašo Despodovski, ki na misijo odhaja prvič, je pojasnil, da je bilo sodelovanje med vojskami v času skupnih usposabljanj in integracije pozitivno, sodelovanje v slovenskem kontingentu pa prinaša nove izkušnje in znanje. V oddelku za dekontaminacijo je poleg njega še osem vojakov z osebno oborožitvijo in opremo, med drugim imajo poseben šotor za dekontaminacijo oseb. Prvi del priprav je za njegov oddelek potekal v Severni Makedoniji, v Sloveniji pa urijo še sodelovanje z drugimi oddelki, pri čemer

vsak opravlja svoje naloge. »Slovenski oddelki skrbijo za izvidovanje in dekontaminacijo vozil, črnogorski za dekontaminacijo opreme, mi pa za dekontaminacijo oseb.« Od misije pričakuje, da bodo uspešno izpolnili vse zadane naloge, Slovenski vojski pa se je zahvalil za gostoljubnost in pozitivne izkušnje ter dodal, da upa, da bodo vezi na misiji še utrdili in da bo skupno sodelovanje potekalo na najvišji ravni. Na misijo v Latvijo pa ponovno odhaja poddesetnik Jure Poljanšek, pripadnik 157. logističnega polka, ki so mu naloge in območje delovanja že znani. V vodu ima vlogo zaupnika, ki posreduje ob nesoglasjih, ki jih ni mogoče rešiti po liniji poveljevanja. Dodal je, da je mednarodna izkušnja za vojaka vedno dobrodošla, saj spozna načine dela in opremo drugih zavezniških držav, največ stika pa da imajo s Kanadčani. Povedal je, da večjih izzivov na tokratni misiji ne pričakuje, najtežje pa mu bo zaradi oddaljenosti od družine.

**Severnomakedonski
oddelek je poskrbel
za dekontaminacijo ljudi.** ✓

PREVERJANJE VODA POTEKALO 48 UR

Preverjanje končnih operativnih zmogljivosti voda je potekalo na Počku prvi teden maja, spremljali in ocenjevali pa so ga opazovalci iz Centra za združeno usposabljanje. Major Iztok Legat je pojasnil, da je morala enota v 48 ur trajajočem preverjanju izpolniti določene ukaze in izvesti različne naloge. Med drugim so morali večkrat postaviti dekontaminacijsko postajo, zavarovati območje, na katerem so jo postavljali, in izvajati dekontaminacijo ljudi, opreme in vozil, izvesti premik v konvoju ter ustrezne postopke ob napadu diverzantske skupine in zračnem napadu. Morali so se tudi izmakniti na varnejšo lokacijo in opraviti evakuacijo ponesrečenih. V okviru zadnje aktivnosti pa so pripravili dekontaminacijsko postajo na delovanje ponoči in izvajanje dekontaminacije v razmerah slabše vidljivosti. Pri preverjanju so sodelovali opazovalci s področij pehote in splošnih vojaških veščin ter za področje jedrske, radiološke, kemične in biološke obrambe. »Opazovalci sledimo aktivnostim, pripravimo končno analizo in enoto ocenimo. Pripravimo tudi seznam dobrih odločitev oziroma izvedenih postopkov in seznam aktivnosti, na katere morajo biti pozornejši. Končno preverjanje je prilagojeno terenskim razmeram v Latviji, saj tako vodu zagotavljamo kar najbolj realistične razmere za delovanje. Del voda sta tokrat še črnogorski in severnomakedonski oddelek, pri čemer bodo določeni izzivi zaradi jezikovnih preprek in pri usklajevanju postopkov,« je poudaril major Legat. Za preverjanje so uporabljali laserski sistem za simulacijo taktičnega delovanja. Z njim so opremili osebe in vozila. »S sistemom spremljamo potek premikov in jih potem analiziramo. Ob zadetku senzorji opozorijo, da je bila oseba ranjena, in opredelijo, v kateri del telesa, zato je tudi izvajanje triaže bolj realistično. Sistem je uporaben tudi za simulacijo kontaminiranega območja, zato ni treba uporabiti ne šolskih ne vadbenih sredstev,« je prednosti sistema opisal major Legat. Vod je preverjanje operativnih zmogljivosti uspešno opravil in v Latvijo odhaja sredi junija 2022.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

Št. 358
MAJ 2022

6201.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM**

prejme:
Romana ILNIKAR, 1954

**Številka: 094-2/2022-9
Datum: 21. 3. 2022**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6202.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**BRONASTO MEDALJO
GENERALA MAISTRA Z MEČI**
prejme:

Silvo HROVAT, 1954

**Številka: 094-2/2022-10
Datum: 4. 4. 2022**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6203.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**I. SPOMINSKI BOJNI
ZNAK BRNIK**

prejmejo:
Jurij GAŠPERLIN, 1963
Branko KUNSTEK, 1963
Janez LAMPIČ, 1963
Matej LAMPIČ, 1965
Anton PUSTOSLEMŠEK, 1957
Darko ZAVRL, 1959

**II. SPOMINSKI ZNAK
KRVAVEC 1991**

prejme:
Marjan ROZMAN, 1954

**III. SPOMINSKI ZNAK
ŠTABI 1991**

prejmejo:
Pavel BOHINC, 1965
Marko MIŠIČ, 1969
Marko PUHAR, 1953

**IV. SPOMINSKI ZNAK
GORENJSKE ENOTE
NA ŠTAJERSKEM 1991**

prejmejo:
Gregor HRIBAR, 1971
Jože JORDAN, 1967
Janez LAMPIČ, 1963
Matej LAMPIČ, 1965

**Številka: 094-2/2022-11
Datum: 4. 4. 2022**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6204.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**I. SPOMINSKI ZNAK
VOJAŠNICE 1991**

prejmejo:
Darko BLAS, 1961
Ladislav BRZIN, 1953
Niko FRIC, 1970
Martin IVNIK, 1960
Dušan KOZMUS, 1969
Anton KRAJNC, 1959
Mirko LISEC, 1969
Miran MOČNIK, 1963
Matjaž NJEGUŠ, 1971
Stanislav POŽUN, 1951
Vinko RADIŠEK, 1957
Bojan RAU, 1960
Jožef SEČEN, 1949
Jože SEHUR, 1965
Drago SLUKAN, 1955
Franc SRPČIČ, 1945
Jože UDOVČ, 1953
Milan VARLEC, 1953

**II. SPOMINSKI ZNAK
VOJAŠNICE 1991 – POSMRTO**

prejmejo:
Boris AMON, 1949
Marko ČERNIČ, 1956
Ivan PAJK, 1957

**III. SPOMINSKI ZNAK ENOTA ZA
POSEBNE NAMENE 1990–1991**

prejmejo:
Stanislav FABIJAN, 1959
Gorazd HROVAT, 1965
Jože KOŠIR, 1957
Ljubomir MOTORE, 1948
Karol RADEJ, 1964
Franc RUPRET, 1950

**Številka: 094-2/2022-12
Datum: 4. 4. 2022**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6205.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

SPOMINSKI ZNAK ZVEST
SLOVENIJI

prejme:
Borut PERŠOLJA, 1972

Številka: 094-2/2022-13
Datum: 4. 4. 2022

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6206.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejme:
major BRUCE MISCHLER, 1989, Švica

Številka: 094-2/2022-14
Datum: 8. 4. 2022

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6207.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE I. STOPNJE

prejme:
brigadni general JASON E. BAILEY, 1973, Združene države Amerike

Številka: 094-2/2022-15
Datum: 8. 4. 2022

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6208.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Tomaž ARKO, 1966
Draga BITENC, 1958
Miha JENKO, 1964
Mejsut LIKA, 1967
Franci PETERMAN, 1964
Miran SLAPNIČAR, 1957
Miro ŠTULAR, 1964
Mirjam VIDIC, 1963

Številka: 094-2/2022-16
Datum: 8. 4. 2022

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6209.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejme:
polkovnica VALÉRIE TRAMEAU CHABERT, 1974, Francija

Številka: 094-2/2022-17
Datum: 8. 4. 2022

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6210.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. ZLATO MEDALJO
GENERALA MAISTRA

prejmejo:
Vincenc ARKO, 1971
Miroslav DOLINŠEK, 1966
Primož LOGAR, 1971

II. ZLATO MEDALJO
SLOVENSKE VOJSKE

prejmejo:
Marko BIJOL, 1968
Darko BUT, 1963
Peter KOGOVŠEK, 1963
Bojan KOVIČ, 1969
Branko OVIJAČ, 1970
Branka PETEK, 1968
Iztok VELIKONJA, 1964
Marija VOVK, 1962
Damir VRABEC, 1970
Valter VREČAR, 1967
Franci ŽNIDARŠIČ, 1958

III. SREBRNO MEDALJO
GENERALA MAISTRA

prejmejo:
Sandi BOGATAJ, 1973
Matjaž BREMEC, 1972

Robert ČERNIVEC, 1964
Dušan GOMBAČ, 1970
Zoran JANKOVIČ, 1962
Simon JERONČIČ, 1970
Marko KOČEVAR, 1969
Viljem KOVAČIČ, 1968
Tomaž MIHELIČ, 1970
Janez PIRIH, 1976
Miroslav RAUTER, 1961
Drago ŠEBALJ, 1966
Viljem ŠERUGA, 1964
Ksenija ŠTEMBERGER, 1971
Miro ŠTULAR, 1964
Robert TEMENT, 1971
Jure VELEPEC, 1965
Gregor ŽELEZNIK, 1972

IV. SREBRNO MEDALJO
SLOVENSKE VOJSKE

prejmejo:
Petra ARKO, 1974
Urška BELE, 1979
Tilen BERGER, 1975
Miran BLAŠKO, 1972
Siniša ČRETNIK, 1967
Drago DESNICA, 1965
Majda GRBEC, 1959
Bojan JANČAR, 1970
Zoran KLEMENČIČ, 1962
Gregor KOBAL, 1971
Tamara KOGOJ, 1971
Goran LESKOVŠEK, 1975
Aleš LUZNAR, 1969
Dušan MALTAR, 1958
Zlatko MEHIČ, 1966
Aleš MIKLAVČIČ, 1963
Robert MLAKAR, 1968
Janko NOSE, 1962
Tatjana PANGERC, 1975
Simona PLEMENITAŠ GRIZILA, 1963
Janez PODGORNIK, 1968
Tea REMS, 1975
Andrej RIŽNER, 1972
Miloš SAJIČ, 1966
Simeon SETNIKAR, 1970
Anton SEVŠEK, 1982
Damjan SLIVEČKA, 1975
Desimir SPASOJEVIČ, 1960
Tomaž STOPAR, 1972
Jože ŠORN, 1971
Goran ŠTEFANEC, 1966
Martin ŠTEFANIČ, 1971
Alenka ŠTRITOF LIKAR, 1974
Mirjam VIDIC, 1963

V. BRONASTO MEDALJO
GENERALA MAISTRA

prejmejo:
Andrej BABNIK, 1978
Zdenko BELINA, 1971
Robert BELOVIČ, 1964
Blaž BENIGER, 1978
Boris BODLAJ, 1971
Andrej BOŽIČ, 1966
Jure BURJEK, 1978
Jurij GORENC, 1969
Mojca GRAŠIČ, 1965
Silvo GRČAR, 1974
Božo HENIGMAN, 1973
Dušan JAGER, 1971
Boris KRAMŽAR, 1964
Veronika LIKEB, 1974
Marjan LJUBEC, 1981
Igor MESTEK, 1971
Darko MILANOVIČ, 1979
Gregor MUHIČ, 1978
Igor PRAPROTNIK, 1971
Sašo RAZDRIH, 1966
Franjo REBERNAK, 1964
Gregor RIBNIKAR, 1966
Smiljan STUBIČAR, 1977
Vladimir ŠAPONJA, 1961
Tadej ŠPENKO, 1972
Marko TRUZZARDI, 1973
Goran TURUDIČ, 1978
Ines VATOVEC, 1977
Peter VERDNIK, 1971
Janko VIDIC, 1969
Simon VRABEC, 1976

VI. BRONASTO MEDALJO
SLOVENSKE VOJSKE

prejmejo:
Karel AJNIK, 1965
Peter CESAR, 1974
Martin GRUBAR, 1964
Ištvan HORVAT, 1981
Katja KOŠEC KOČEVAR, 1977
Jure LAMPE, 1978
Mihael LIPOVEC, 1981
Ines MARINŠEK, 1979
Marjan OKORN, 1968
Valter PAVLIČ, 1963
Bojan PETEK, 1978
Bernard POLANEC, 1976
Marija POŽENEL KAVS, 1977
Metka PRELC POŽENEL, 1979
Smiljan PREVOLŠEK, 1984
Marjan RAZLAG, 1978
Marko STOPAR, 1980
Marko ŠAVLI, 1969
Nejc ŠKULJ, 1987
Marko TEPEJ, 1977
Mojca VIDENIČ, 1972

Damjana VITEŽNIK, 1964
Silvester VRTIČ, 1980
Simon ŽAGAR, 1982

VII. MEDALJO MINISTRA
ZA OBRAMBO

prejmejo:
Janez ARZENŠEK, 1967
Boris BALANT, 1973
Bojan BENEDIK, 1959
Gregor BENEDIK, 1969
Daniela DEFRANČESKI, 1968
Marko DOBLEKAR, 1963
Blaž GRILJ, 1992
Jože HOČEVAR, 1961
Vid MEGLIČ, 1982
Mitja PODKORITNIK, 1963
Silvo POJE, 1968
Nataša Andreja PRIJATELJ, 1972
Alenka SFILIGOJ, 1955
Monika SUŠANJ, 1987
Igor ŠEŠET, 1972
Gojko VRENKO, 1961
Miha ŽIŽEK, 1986

VIII. MEDALJO ZA ZASLUGE

prejme:
Jožef KRANJC, 1966

IX. BRONASTO MEDALJO
ZA KULTURNE DOSEŽKE
IN PROMOCIJO SV

prejme:
Jožef KOZEL, 1978

X. PLAKETO MINISTRA
ZA OBRAMBO

prejmejo:
Sonja FOSTNARIČ, 1981
Robert KOČAR, 1969
Mateja KROŠELJ, 1982
Jure MIKELJ, 1984
Maja OBLAK TURNŠEK, 1974
Mojca POLOVIČ, 1972
Marjeta RASPET, 1963
Martina SELAN, 1968
Milena ŽERJAL, 1958

XI. STRELNO OROŽJE

prejme:
Anže RODE, 1972

Številka: 094-2/2022-18
Datum: 20. 4. 2022

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6211.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21), Uказа o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 in Uказа o priznanjih Poveljstva sil Slovenske vojske št. 094-4/2018-29 z dne 31. 7. 2018 izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA SIL SV**

I. ZLATO MEDALJO PS

prejme:
Blaž PRIMC, 1984

II. SREBRNO MEDALJO PS

prejmejo:
Domen FAJDIGA, 1974
Jurij ŠRIBAR, 1968
Branko TUŠAR, 1967

III. BRONASTO MEDALJO PS

prejmejo:
Tomaž ARKO, 1966
Sebastjan CEJ, 1977
Lan Nemanja JANKOVIČ, 1986
Robert KLANČAR, 1968
Danilo KLINAR, 1973
Jože KRIŽMAN, 1960
Matej KŠELA, 1975
Tonček LISJAK, 1971
Maruša MIŠMAŠ ZRIMŠEK, 1994
Roman MUHA, 1973
Gašper PLATOVŠEK, 1995
Matjaž PUH, 1983
Damijan RUS, 1978
Jaka ŠUŠTAR, 1992
Darko TIČ, 1974
Davorin VOLGEMUT, 1972
Matija VRBNJAK, 1964
Nina VRŠEC, 1996
Aljoša ŽERJAV, 1980

IV. POHVALO POVELJNIKA PS

prejmejo:
Irena BEROŠ, 1964
Valter BIZJAK, 1971
Simon CERK, 1979
Marijan ČANČALA, 1975
Stanko ČEŠNOVAR, 1972

Dimitrij FABČIČ, 1964
Damijan FIRM, 1964
Simona FUJS, 1979
Laura GRANFOL, 1984
Elvir HUSIČ, 1976
Robert JASENC, 1969
Miha KRAJNC, 1980
Albert LAVTAR, 1970
Damijan LIČOF, 1977
Matej MAGLICA, 1971
Natalija MATTIAS, 1981
Aleš MIHELIČ, 1971
Aleš MIKLAVČIČ, 1963
Luka MITROVIČ, 1979
Marija MOHAR, 1965
Robert MOHORKO, 1975
Mihela ONIČ, 1974
Darko PAVLEC, 1961
Daniel PEJOVIČ, 1982
Cvetka PODBREGAR, 1966
Miha POTOČNIK, 1978
Jože PUGELJ, 1986
Davor REŽEK, 1969
Nataša SVENŠEK, 1972
Darko ŠEMROV, 1964
Zmago ZAGORC, 1970
Peter ŽLOGAR, 1968

V. ZAHVALO POVELJNIKA PS

prejmejo:
Branko GORŠE, 1963
Lado HOČEVAR, 1969
Matjaž KAVČIČ, 1969
Barbara PETEK ŽITKO, 1978
Branko PETROVIČ, 1960
Branko VINKOVIČ, 1963

Številka: 094-2/2021-104**Datum: 6. 1. 2022**

**Generalmajor
Mihec ŠKERBINC
POVELJNIK SIL SV**

6212.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

**UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA ENOTE
ZA ELEKTRONSKO BOJEVANJE**

V ČIN DESETNIKA:

Uroš KLINC, 1982

Številka: 811-3/2022-4**Datum: 28. 2. 2022**

**Generalmajor
Miha ŠKERBINC
POVELJNIK SIL SV**

6213.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

**UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA
20. PEHOTNEGA POLKA**

V ČIN PODDESETNIKA:

Matjaž KISILAK, 1993

Številka: 811-3/2022-3**Datum: 3. 3. 2022**

**Podpolkovnik
Andrej KRIVEC
POVELJNIK POLKA**

6214.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

**UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
10. PEHOTNEGA POLKA**

V ČIN PODDESETNIKA:

Rok KRAJNC, 1995
Timon SVETLIN, 1994
Rudi ZUPANČIČ, 1990

Številka: 811-3/2022-5**Datum: 7. 3. 2022**

**Major
Tomaž HRVATIN
POVELJNIK 10. PEHP**

JADRANSKI UDAR ADRIATIC STRIKE

2022

23.5.–5.6.2022

Med 23. majem in 5. junijem bo v Republiki Sloveniji potekala že deseta mednarodna vojaška vaja Jadranski udar 2022 (angl. Adriatic Strike), na kateri bo Slovenska vojska v sodelovanju z zavezniškimi in partnerskimi državami ter ob podpori vojaškega letalstva izvedla usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev.

Na letošnji vaji, ki jo bo organiziralo in vodilo poveljstvo 15. polka vojaškega letalstva, se bodo usposabljali certificirani kontrolorji združenih ognjev, posadke strelnih platform, poveljniki do ravni divizije in načrtovalci združenih ognjev ter pripadniki specialnih enot.

Na vaji naj bi sodelovalo okoli 650 udeležencev, izmed teh približno 400 pripadnikov iz 26 zavezniških in partnerskih držav.

Kontrolor združenih ognjev svetuje poveljniku na terenu o uporabi zračne in drugih vrstah ognjene podpore (ladijske, minometne ali artilerijske) ter njeni pravilni uporabi in ob delovanju nadzoruje izvedbo. Zagotavlja tudi podporo z izvidovanjem poti, spremstvom konvojev in nadzorom okolice, s čimer je vzpostavljena celovita zaščita lastnih sil.

Between 23 May and 5 June, the Republic of Slovenia will host the multinational exercise Adriatic Strike 2022 for the tenth consecutive time. In the exercise, the Slovenian Armed Forces (SAF) will collaborate with 26 other NATO and PfP member states to provide Joint Terminal Attack Controller (JTAC) training with the support of air force capabilities.

This year's exercise, which will be organized and conducted by the SAF's 15th Wing Command, will train certified JTACs, shooting platform teams, commanders up to the division level, Forward Air Controllers (FACs) and special unit members.

The exercises will include some 650 participants, 400 of them are from 26 allied and partner countries.

The basic mission of JTACs is to provide the commander in the field with an advice on the use of air and other types of fire support (sea, mortar, artillery). JTACs advise the commander on the proper use of fire support and control the operations once conducted. In the field, they provide support in the form of reconnaissance, convoy escorting and control of the surroundings so as to provide comprehensive protection of friendly forces.

DT/TA1: BOHINJ

100x
Naloga? Usposabljanje iz gornišstva z letalsko podporo.
Mission? Participants will be trained in mountaineering skills with air support.

DT/TA2: IDRIJA

80x
Naloga? Usposabljanje iz taktike združenega bojevanja, s poudarkom na kontrolorjih združenih ognjev.
Mission? Joint warfare tactics training will be conducted, with a focus on joint terminal attack controllers.

DT/TA3: POČEK

120x
Naloga? Izvajanje konvencionalnih bojnih postopkov ob sočasni uporabi združenih ognjev.
Mission? Implementation of conventional combat operations using all armament.

DT/TA4: RIBNICA

120x
Naloga? Izvajanje različnih taktičnih postopkov na ravni bataljona ob letalski podpori.
Mission? Implementation of different tactical procedures at the battalion level with air support.

JADRANSKI UDAR ADRIATIC STRIKE

23. 5.–5. 6. 2022

27 sodelujočih držav
participating countries
650 participants
udeležencev

72-urno usposabljanje

72-hour training

80x
Naloga? Izvajanje nalog specialnih enot v varovanju, reševanju ter podpori konvencionalnim enotam.
Mission? Performing SOF tasks in personnel protection, personnel recovery and conventional unit support.

- Cerklje ob Krki **A**
- Trbovlje
- vadišče Crngrob
- Rakov Škocjan
- osrednje vadišče SV
- Bloška Polica **C**

Letališča

Airports

- Cerklje ob Krki (SVN) **A**
- Brnik (SVN) **B**
- Aviano (ITA)
- Ghedi (ITA)
- Istrana (ITA)
- Zadar (HRV)
- Norvenich (DEU)
- letalonosilka (USA)
- letalonosilka (ESP)

Bell 206

Bell 412

Bell 412

Bell 505

Cougar AS AL 532

Eurocopter Tiger

IAR 330 Puma

Aero L-159

Albatros L 39

Eurofighter 2000

Eurofighter 2000

F-16

F-18

Harrier

Lear Jet 35

Pilatus PC-7

Pilatus PC-9

Pilatus PC-9

Pilatus PC-9

Tornado

Puma

Belin

Penguin

Raven

ŽE 10. MEDNARODNI TEČAJ KONTROLORJEV ZDRUŽENIH OGNJEV

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Aprila se je končal deseti mednarodni tečaj kontrolorjev združenih ognjev, ki je gostil devet slušateljev iz štirih partnerskih in zavezniških držav ter Slovenske vojske. Tečaj organizira Center kontrolorjev združenih ognjev iz 15. polka vojaškega letalstva. Šola za kontrolorje združenih ognjev Slovenske vojske se od ustanovitve pred sedmimi leti z dvojno akreditiranim tečajem postavlja ob bok maloštevilnim šolam, ki izpolnjujejo zavezniške in koalicijske standarde glede usposabljanja osebja za kontroliranje združene ognjene podpore.

Deseti tečaj kontrolorjev združenih ognjev je potekal od 14. marca do 22. aprila na širšem območju Slovenije, en teden tudi na Madžarskem. Tečaj izvaja akreditiran, regionalni in večnacionalni Center kontrolorjev združenih ognjev s sedežem v Cerkljah ob Krki, ki je del 15. polka vojaškega letalstva. Z rednim izvajanjem tečajev dvakrat na leto je ta od pridobitve akreditacije leta 2016 pomemben izobraževalni center pri usposabljanju kontrolorjev združenih ognjev držav Srednje Evrope in Zahodnega Balkana. Podpolkovnik Marko Bijol iz Sektorja za razvoj in opremljanje Generalštaba Slovenske vojske je pojasnil, da so se z zamisljo o ustanovitvi šole začeli ukvarjati leta 2014, ko so ugotovili potrebo po zmogljivosti za usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev, ne le v Sloveniji, temveč tudi v sosednjih državah. Že od začetka so sledili vodilu, da bo šola regionalna in večnacionalna. Šola je bila formalno vzpostavljena leta 2015. V njej so

Taktični simulator za usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev

sprva delovali štirje pripadniki Slovenske vojske, ki so pripravili potrebne načrte in programe ter izvedli prvi tečaj, nato pa leta 2016 uspešno opravili še akreditacijo in se tako postavili na mednarodni zemljevid šol za kontrolorje združenih ognjev (angl. Air Ground Operations School – AGOS). Ob tem je podpolkovnik Bijol poudaril, da je slovenska šola dvojno certificirana po Natovih standardih in po standardih koalicije pod vodstvom Združenih držav Amerike. »Naša šola je bila ena prvih, ki je pristopila k sprejemu dvojnih standardov, Natovih in ameriških, saj smo se zavedali, da v sodobnem varnostnem okolju ni dovolj izpolnjevati samo en standard,« je poudaril. Danes se v šoli za kontrolorje združenih ognjev Slovenske vojske usposablja tudi pripadniki oboroženih sil držav Zahodnega Balkana, v njej pa poleg slovenskih delujejo tudi tuji inštruktorji s Hrvaškega, Madžarskega, Slovaškega ter iz Avstrije in Združenih držav Amerike. Slušatelji po uspešno končanem tečaju pridobijo znanje in potrdilo, na podlagi katerega lahko upravljajo ognjeno podporo zračnih platform kjer koli po svetu. Podpolkovnik Bijol je izpostavil še podporo pri vzpostavitvi zmogljivosti kontrolorjev združenih ognjev, ki jo Slovenija omogoča državam Zahodnega Balkana: »Od leta 2018 pomagamo Bosni in Hercegovini, Črni gori in Severni Makedoniji. Naša podpora tem državam se ne nanaša samo na usposabljanje njihovih kandidatov v šoli za kontrolorje združenih ognjev Slovenske vojske, temveč vključuje širšo podporo pri vzpostavitvi zmogljivosti s strokovnimi pobudami, pomočjo pri oblikovanju nacionalnih programov, izvedbo selekcije in pripravo kandidatov pred napotitvijo na tečaj, od lani pa tudi pri ohranjanju njihove usposobljenosti v okviru regionalnih Jadranskih zračnih tednov.«

ŠOLA Z MEDNARODNIM ZNAČAJEM

Leta 2018 je šola pridobila taktični simulator za usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev, kar je po besedah poveljnika

Centra za usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev nadporočnika Tadeja Trojnerja omogočilo naprednejše usposabljanje in izvajanje zapletenejših scenarijev, kar zaradi pomanjkanja oziroma odsotnosti nekaterih zračnih platform v živo ni mogoče. Čeprav je urjenje na simulatorju zelo pomembno, pa je poveljnik poudaril, da še vedno večino praktičnega usposabljanja na tečajih izvajajo na terenu ob podpori letal Pilatus PC-9. Nadporočnik Trojner, ki je poveljevanje centru prevzel februarja 2020, je povedal, da je vstopil v zelo vpeljan sistem. »V času desetih tečajev so se sproti odpravljale pomanjkljivosti, z vsakim tečajem smo se nekaj novega naučili. Inštruktorje dobivamo predvsem s Hrvaškega in Madžarskega ter iz Združenih držav Amerike, mi pa svoje kandidate pošiljamo na šole in usposabljanja v tujino, pri čemer potem na novo pridobljeno znanje uporabimo pri naših tečajih. Program se je nekoliko spreminjal, saj so se spreminjali tudi standardi. Ob pridobitvi taktičnega simulatorja se je tečaj podaljšal še za teden dni. Vesel sem, da nam je kljub epidemiji in ukrepom, povezanih s covidom-19, še vedno uspelo izvesti vse načrtovane tečaje, razen enega,« je pojasnil nadporočnik Trojner in dodal, da organizirajo tečaje dvakrat na leto, na njih pa sodeluje od osem do 12 kandidatov. Podpolkovnik Bijol je poudaril, da se je ob izvedbi tečajev kmalu pokazalo, da je nujna organizacija zračnih tednov, ko lahko kontrolorji združenih ognjev ohranjajo in utrjujejo pridobljeno znanje, saj v veliko državah nimajo vzpostavljenih potrebnih zmogljivosti: »Lani smo v Sloveniji tako izvedli prvi regionalni Jadranski zračni teden za ohranjanje usposobljenosti. Letos pripravljamo že drugega, ki bo na Hrvaškem. Uporabljeni scenariji so prilagojeni mladim kontrolorjem, ki še nimajo toliko znanja in izkušenj. Veljavni standardi namreč vsakega kontrolorja združenih ognjev zavezujejo k rednemu ohranjanju in potrjevanju pridobljenega znanja.«

Podpolkovnik je še dodal, da šola za kontrolorje združenih ognjev Slovenske vojske predstavlja pomembno področje mednarodnega vojaškega sodelovanja z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško, kar vključuje tudi redno izmenjavo inštruktorjev, predavateljev in vadišč. Nadporočnik Tadej Trojner je pojasnil, da so se leta 2020 v 154. četo kontrolorjev združenih ognjev združili kontrolorji združenih ognjev Slovenske vojske, ki so bili prej razporejeni v 1. in 72. brigado. V Slovenski vojski bodo tudi v prihodnosti krepili zmogljivosti na tem področju, zato bodo septembra objavili razpis za nove kontrolorje združenih ognjev, selekcija kandidatov bo nato potekala novembra. Tako želijo pridobiti nove sposobne in motivirane pripadnike, ki jim delo kontrolorja predstavlja osebni in strokovni izziv.

SLUŠATELJI NA POČKU USKLAJEVALI ZRAČNO PODORO IN ARTILERIJO

Ekipa Revije Slovenska vojska je slušatelje desetega mednarodnega tečaja za kontrolorje združenih ognjev spremljala na

terenskem usposabljanju na vadišču Poček. Hrvaški inštruktor, ki na tečaju sodeluje že drugič, je pojasnil njihovo nalogo: »Danes jih čaka združevanje teoretičnih postopkov s praktičnimi. Poudarjena sta predvsem nevtralizacija nasprotnikovih protizračnih groženj z uporabo 120-milimetrskih minometov ter navajanje zračnega ognja na glavni cilj na tleh. Poveljnik je kandidatom najprej povedal, kje je grožnja in kam hoče, da z ognjem iz letala zadenejo cilj. Odobril jim je vse efekte in orožje. Slušatelj se nato po svojem izboru najprej pogovori z artilerijo, pove koordinate želenega cilja in pošlje znak za ogenj, pozneje pa še pilotu razloži, kje je drugi cilj. Vzpostavi se način varne razmejitve – v tem primeru časovne. To je trenutek, ko z minometnimi izstrelki nevtralizirajo grožnjo letalom, takrat pa prileti letalo in napade drug cilj ter varno odleti.« Povedal je še, da je pomembno, da so kontrolorji večopravilni, saj morajo hkrati komunicirati z artilerijo in piloti, pri tem pa paziti, da ne naredijo napake. Najtežji del tečaja so izpiti, ki jih morajo opraviti, znanje pa obsega poznavanje zrakoplovov, oborožitve, taktike in topništva ter pozitivno oceno praktičnih preizkusov. »Danes je na sporedu najtežja vaja, saj morajo združiti topništvo in zračno podporo,« je še poudaril.

Inštruktor višji vodnik Rudolf Rot, pripadnik Centra za usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev, je povedal, da je na terenu pri slušateljih prisotnega nekaj stresa in treme zaradi minometov, ki uporabljajo ostro strelivo. »Slušatelji dobro vedo, da ne smejo narediti napake, saj bi sicer ogrozili pilota pilatusa PC-9.« Pojasnil je še naloge na usposabljanju, ki je potekalo na Madžarskem. »Urili smo nekoliko drugačne postopke, podpisala pa so nas madžarska bojna letala Gripen. Poudarjeni so bili postopki tako imenovanega sprejema videoslike (angl. videodownload), ki ga kontrolorji na posebni napravi prejemajo iz letala, ter usposabljanje z laserskimi označevalniki ciljev. V tem primeru kandidati označijo cilj, na katerega letalo odvrže bombo. Večinoma naredi to pilot, v izjemnih primerih pa ta ne more voditi bombe, temveč jo lahko kontrolor z laserskim žarkom. Takrat je nujna posebna previdnost pri izvajanju postopkov.« Višji vodnik Rot pri izvajanju tečajev sodeluje že od njegovih začetkov. Povedal je, da se program prilagaja postopkom, ki se spreminjajo, ves čas pa se trudijo, da so predavanja zanimiva ter skladna z najnovejšimi dognanji in izkušnjami. »Poskrbimo tudi za tečajnike, peljemo jih na usposabljanje na različne lokacije, v hribe, na reko, poskušamo vključevati novosti, na primer uporabo brezpilotnih letal in tako naprej.« Dodal je, da je predznanje tečajnikov različno: »Bolje pripravljeni imajo manj težav, saj se snov dopolnjuje. Ob pomanjkanju osnovnega znanja težko sledijo tečaju.«

KONTROLORJI LAHKO ZNANJE UTRJUJEJO NA VAJI JADRANSKI UDAR

Poleg desete izvedbe tečaja kontrolorjev združenih ognjev bo konec maja v Sloveniji potekala tudi deseta izvedba mednarodne vojaške vaje Jadranski udar, katere glavni vadbenci so prav certificirani kontrolorji združenih ognjev. Gre za vajo z mednarodno udeležbo, pri kateri sodelujejo letalske posadke Slovenske vojske ter drugih Natovih in partnerskih držav, s čimer lahko kontrolorji združenih ognjev še utrjujejo in izpopolnjujejo svoje znanje navajanja zračnega ognja ter preizkušajo uporabo drugih strelskih platform. Poveljnik 15. polka vojaškega letalstva polkovnik Janez Gaube je povedal, da so bile prve vaje po številu udeležencev in obsegu precej manjše. »Po devetih izvedenih vajah smo postali tako prepoznavni, da letos na vaji sodeluje približno petdeset ekip, trideset pa smo jih morali zaradi omejenega števila zavriniti, da ne bi vaja izgubila svoje kakovosti. Zanimanje za sodelovanje je izjemno. V tem obdobju je velik dosežek tudi ustanovitev šole za usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev Slovenske vojske, ki je ena redkih dvojno certificiranih. Prav lani so na šoli uspešno prestali preverjanja in teste, s čimer so uspešno podaljšali veljavnost akreditacij,« je pogovor sklenil polkovnik Gaube.

ŠOLANJE BOLGARSKIH HELIKOPTERSKIH POSADK

BESEDILO IN FOTO Borut Podgoršek

Na podlagi tehničnega dogovora med slovenskim in bolgarskim obrambnim ministrstvom je aprila potekal teoretični del usposabljanja bolgarskih helikopterskih posadk v letenju v visokogorju in nočnem letenju. Na šolanju je bilo osem pripadnikov bolgarskih letalskih sil, in sicer štirje piloti, dva letalska inženirja in dva tehnika letalca, ki sta po osnovnem specialističnem usposabljanju padalca in strelca. Skupaj letijo v operacijah iskanja in reševanja. Praktični del letenja bo izveden jeseni v Bolgariji.

Cilj usposabljanja bolgarskih posadk je bil doseči vstopne pogoje za delovanje v Večnacionalnem centru za letalsko usposabljanje za podporo specialnim silam (angl. Special Operation Aviation Task Unit – SOATU), ki od 11. decembra 2019 deluje na letališču Zemun pri Zadru na Hrvaškem in članice katerega so poleg Slovenije še Hrvaška, Madžarska in Bolgarija. Vodja usposabljanja pilot podpolkovnik Aleš Ogrinc je povedal, da so štiridnevno teoretično šolanje opravili v letalski bazi na Brniku, poleg tega pa del šolanja bolgarske posadke opravijo tudi na Madžarskem, kjer se usposablja na taktičnem simulatorju. Teoretično usposabljanje posadk je bilo razdeljeno na tri dele. V prvem delu so bolgarski letalci poslušali predavanja o letenju v visokogorju, v drugem delu pa o nočnem letenju in uporabi očal za nočno letenje. Obe temi je povezovalo medicinsko predavanje o vplivih višine na človeško telo in teme na oko, torej o prilagajanju telesa na višino ter omejitvah očesa. V tretjem delu pa so bolgarski letalci s slovenskimi posadkami cougarjev kot opazovalci prisostvovali pri praktičnem letenju. Leteli so na dodatnem sedežu v pilotski kabini (angl. jump seat) in v praksi videli, kako poteka šolanje v Sloveniji. Vodja centra za letalski promet v 24. letalski bazi

Usposabljanja se je udeležilo osem pripadnikov bolgarskih letalskih sil.

bolgarskih letalskih sil iz Krumova pilot major Plamen Doncev je povedal, da v Bolgariji niso izrazito razvijali letenja v visokogorju, čeprav je država precej gorata. Pojasnil je, da je bilo to usposabljanje za njih zelo koristno: »Pridobili smo novo znanje, ki ga bomo izpopolnili s praktičnim letenjem v Bolgariji. Kar zadeva nočno letenje, so naše izkušnje bolj osnovne. To znanje bi radi še izpopolnili in združili letenje v visokogorju z nočnim letenjem.« Tečaj je major Doncev ocenil kot odličen ter izpostavil komunikacijo med predavatelji in njihovo skupino. »Delili smo si izkušnje in postopke ter imeli konstruktivno diskusijo. Za nas je bilo zanimivo tudi predavanje vojaškega zdravnika. Osvežili smo znanje iz medicine in izvedeli veliko novega,« je še dodal.

V Bolgariji bodo izvajali letenje dva do tri tedne. V tem času bo vsaka posadka naletela vsaj 21,5 ure. Na usposabljanju bo sodelovalo do pet inštruktorjev Slovenske vojske, med njimi tudi pilot izpraševalec. »Po usposabljanju bodo bolgarski piloti pridobili potrdilo o usposobljenosti za letenje v visokogorju in nočno letenje. Ta certifikat jim bomo izdali v Slovenski vojski, saj v njenem okviru deluje Letalska šola, ki je pooblaščen tudi za izvajanje takih šolanj,« je razložil podpolkovnik Ogrinc. Prav tako kot Slovenci imajo tudi Bolgari cougarje, ki se bistveno ne razlikujejo od slovenskih. Imajo pa številnejšo posadko. Poleg pilota in sopilota je na dodatnem sedežu v pilotski kabini vedno letalski inženir, ki skrbi za zagon in ugašanje motorjev ter po potrebi uravnava moč motorjev, kadar je to v izrednih razmerah nujno. Nadzoruje tudi parametre motorjev in drugih sistemov na helikopterju. Del nalog tehnikov letalcev, in sicer zaključno usmerjanje med pristankom in opozarjanje na ovire okoli helikopterja, pa opravljata dva padalca reševalca, ki sta tudi izšolana za strelca. Ta je prisoten le, če letijo zunaj urejenih letališč.

HITER ODZIV VOJSKE OB NESREČI V MELAMINU

BESEDILO IN FOTO Slovenska vojska

Po koncu intervencije ob tragični nesreči v kemični tovarni Melamin v Kočevju je prav, da izrazimo sočutje do vseh prizadetih. Prav tako je prav, da pogledamo, kakšna sta bila prispevek Slovenske vojske in njena pripravljenost pomagati ljudem in lokalni skupnosti ter podpreti sistem zaščite in reševanja.

V četrtek, 12. maja, je po močni eksploziji v tovarni Melamin kočevska reševalna postaja dobila poziv za aktivacijo načrta za množične nesreče. V tem času je na lokaciji Vojškega objekta Škrilj Enota za specialno delovanje sodelovala na mednarodni vojaški vaji Black Swan 2022, na kateri so urili zmogljivost kopenskega odreda za specialno delovanje, ki ima v svoji sestavi tudi zmogljivosti za odzivanje na množične nesreče. Enota je bila zaradi visoke pripravljenosti, vrhunske usposobljenosti in aktivne vpetosti v lokalno okolje takoj pripravljena za pomoč ter posredovanje. Na podlagi zahtevka in navodil Centra za obveščanje Republike Slovenije ter skladno z usmeritvami in odobritvijo poveljnika sil Slovenske vojske ter Operativnega centra so se sile Slovenske vojske aktivno vključile v reševanje kriznih razmer. Na zahtevo Centra za obveščanje Republike Slovenije je Slovenska vojska na območje tovarne Melamin napotila posadki dveh vojaških helikopterjev, 34 pripadnikov Enote za specialno delovanje, enega pripadnika 15. polka vojaškega letalstva, dva pripadnika iz rezervne sestave Vojške zdravstvene enote ter pet pripadnikov tujih oboroženih sil. Izmed teh je 18 bojiščnih reševalcev pripadnikov Enote za specialno delovanje delovalo v okviru terenske zdravstvene enote Role 1. Prva skupina pripadnikov specialne enote je v sodelovanju s kočevsko reševalno postajo vzpostavila prostor za sprejem večje skupine poškodovanih. Trije pripadniki specialnih sil pa so bili napoteni v krizni štab kočevske občine, v katerem so skrbeli za čim boljše neposredno koordinacijo aktivnosti Slovenske vojske v skladu z zahtevami Civilne zaščite in potrebami na območju dogodka. Od začetka so pri intervenciji sodelovali častniki za zračno podporo iz 15. polka

vojaškega letalstva in dva vojaška helikopterja. Izvajali so zračno podporo na območju reševanja in uskladjali zračni prevoz kritično poškodovanih v Univerzitetni klinični center Ljubljana. Enota za specialno delovanje je aktivirala in v zrak poslala dva brezpilotna letalnika s toplotno kamero. Na podlagi tega je bilo omogočeno ciljano gašenje gasilcev. Z letalniki so pridobili tudi pomembne podatke o stanju žarišč na mestu nesreče oziroma nadzor nad temperaturo zalagovnikov v neposredni bližini eksplozije in oceno časa, potrebnega za hlajenje konstrukcije pred vstopom v najbolj poškodovan objekt. To je pripomoglo k hitrejšemu saniranju požara in k varnosti neposredno sodelujočih na območju nesreče. Večina Enote za specialno delovanje se je v vojašnico umaknila do 13. ure, ko je bila intervencija končana ter je bil aktiviran načrt Vihra za pomoč Slovenske vojske pri naravnih in drugih nesrečah. V okviru tega je bila na kraj dogodka napotena četa za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo. Aktivirana skupina je vključevala 23 pripadnikov Slovenske vojske, ki so očistili in dekontaminirali glavne komunikacijske poti pred poškodovanim objektom in tako omogočili hitrejšo normalizacijo razmer v okolici tovarne. Z dvema lahkima izvidniškima voziloma je enota spremljala stanje v zraku do večera, potem pa so se vojaki vrnili v svojo vojašnico. Prispevek in sodelovanje pripadnikov Slovenske vojske, ki so med prvimi pomagali poškodovanim v nesreči, nista ostala skrita, kar dokazujejo številne pohvale vseh vpletenih. Usposabljanje za oboroženi boj in pomoč državljanom sta del poslanstva Slovenske vojske. Znanje in veščine za delovanje v izrednih razmerah pa so še kako koristni in uporabni tudi za pomoč, zaščito in reševanje v miru. Nesreča v Kočevju je pokazala, kako pomemben je celovit pristop k varnosti in miru ter kako odločilno je dobro sodelovanje med pripadniki obrambno-varnostnega sistema na državni in lokalni ravni.

Četa za JRKBO je očistila in dekontaminirala poti v okolici tovarne.

NOVO POGLAVJE ZA ČASTNIKE PEHOTE

BESEDILO poročnik Tilen Gor

FOTO slušatelji 33. generacije Šole za častnike

Po uspešno končanem šolanju v Šoli za častnike ter pridobitvi čina poročnik so slušatelji 33. generacije nadaljevali dodatna izobraževanja in usposabljanja v različnih enotah Slovenske vojske. Osem novih častnikov je 3. januarja v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani pod vodstvom 10. pehotnega polka 1. brigade začelo specializacijo za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti častnik pehote.

Specialistično usposabljanje in izobraževanje je začelo osem slušateljev 33. generacije Šole za častnike in dva pripadnika iz drugih enot Slovenske vojske, in sicer iz 45. centra goseničnih bojnih vozil in obveščevalno-izvidniške čete. Usposabljanje je trajalo štiri mesece in je obsegalo pridobitev temeljnega znanja iz predmetov, kot so oborožitev s poukom streljanja, komunikacijski in informacijski sistemi, oklepna vozila ter pehotna taktika. Predmetnik specializacije je s povezovanjem teorije in prakse slušateljem

Usposabljanje iz premagovanja strahu pred ognjem

omogočil postopno pridobivanje kompetenc in veščin, stik z različnimi enotami Slovenske vojske ter celosten vpogled na sodobno bojišče, na katerem enote danes delujejo.

V prvem tednu specialističnega usposabljanja so slušatelji spoznavali pehotno oborožitev motoriziranega voda in čete ter ravnanje z njo. Predstavili so jim osebno oborožitev ter podporno orožje, kot sta avtomatski bombomet H&K GMG in mitraljez M2 Browning. Podrobneje so spoznali ročno protiolepno orožje in njemu podobne sisteme. Kot del čete in višje nadrejenih enot so jih seznanili z zmogljivostmi posredne podpore delovanja. V Vojašnici Petra Petriča v Kranju so preizkusili trenažer RGW 90 HH, med obiskom 15. polka vojaškega letalstva pa enega izmed najodobnejših simulatorjev in trenažerjev za urjenje kontrolorjev združenih ognjev.

Kot poveljniki vodov bodo častniki odgovorni za pravilno in varno izvedbo streljanj v enoti. Na podlagi tega so med specializacijo spoznavali temeljne dokumente za izvedbo streljanj na vseh stopnjah strelskega usposabljanja, nekatere izmed njih so sami tudi pripravili. Na strelišču so preizkusili vloge varnostnega nadzornika, vodje streljanja, namestnika vodje in drugih organov, ki so potrebni za posamezno nalogo. Za pripadnike poveljniško-logistične čete 10. polka so oblikovali koncept taktičnega bojnega streljanja para in skupine, v zaključnem preverjanju iz predmeta oborožitev s poukom streljanja pa so sodelovali še pri izvedbi taktične vaje z bojnim streljanjem oddelkov. Zadnjo nalogo sta predstavljali dnevno in nočno streljanje, pri čemer so bili slušatelji ocenjeni iz širšega razumevanja strelskega usposabljanja, priprave strelskih dokumentov, organizacije dela na strelišču, poznavanja opreme ter upoštevanja varnostnih omejitev. Nalogo so odlično opravili in tako dosegli najvišjo raven strelske usposobljenosti enote. Taktiko pehotnih enot so slušatelji urili na večdnevni usposabljanjih, razdeljenih po tematikah. Na začetku so v učilnicah preigrali situacije, te pa pozneje s papirja prenesli na teren. V okviru predmeta oklepna vozila so slušatelji spoznali trenutna vozila Slovenske vojske. Poleg lahkih oklepnih kolesnih vozil 4 × 4 Hummer, 6 × 6 Valuk in srednjih kolesnih oklepnih vozil 8 × 8 Svarun so jim predstavili še bodočo generacijo lažjih oklepnih vozil 4 × 4 Oshkosh. Obiskali so tudi 45. center goseničnih bojnih vozil v Pivki ter si ogledali tank M-84. Uporaba oklepa zahteva tudi dobro poznavanje komunikacijsko-informacijskih sistemov, ki poveljujočemu omogočajo nadzor enote. Poveljnike vodov zato čaka zahtevna naloga za uspešno združevanje vseh zmogljivosti. Sodobno bojišče je razvejano in od poveljnikov vodov zahteva široko poznavanje bojevanja v vseh vremenskih, časovnih ter terenskih pogojih. Zato je

Usposabljanje iz pehotne taktike z uporabo oklepnih vozil

bilo organizirano terensko usposabljanje iz bojevanja v gorah pod vodstvom 132. gorskega polka. Inštruktorji gorskega bojevanja so za slušatelje pripravili zanimiv in adrenalinski teden. Poleg vojaško-gorniških veščin, med katere spadajo orientacija v slabi vidljivosti, hoja s krpljami in turnimi smučmi ter izdelava snežnih bivakov, so častniki pridobili tudi znanje, koristno za vsakdanje življenje. Predstavljeni in prikazani so bili postopki reševanja izpod plazu ter odziv ob zdrs ali padcu na snežnem grebenu.

Dve izmed pomembnejših nalog Slovenske vojske sta uspešno mednarodno vojaško sodelovanje in pomoč med zavezniki. Slušatelji so zato v okviru stabilizacijskega delovanja z vojaško policijo ter pripadniki za delovanje v bojni skupini Evropske unije izvedli postopke nadzora množic in nemirov. Da bi bili pripravljeni na najhujše razmere, so pogumno premagali tudi strah pred ognjem oziroma pirofobijo.

Velika urbana območja se spreminjajo v pomembne strateške cilje. Mesta so zahteven vojaški izziv, saj se nevarnost skriva skoraj za vsakim vogalom. V sodelovanju s Centrom za združeno usposabljanje in Enoto za specialno delovanje so slušatelji na Škrilju in v Gotenici na Kočevskem urili postopke iz bližinskega boja na naseljenem območju.

Poleg ofenzivnih nalog so obrambne operacije eden temeljnih načinov delovanja oboroženih sil. Te so kot protiutež sovražnikovi ofenzivi in omogočajo pogoje za poznejši protinapad. Zato so slušatelji v sodelovanju z inženirsko enoto in z njihovo opremo izvedli terensko usposabljanje iz defenzivnega delovanja na osrednjem vadišču Slovenske vojske v Postojni. Med terenskim usposabljanjem so lahko slušatelji ves čas uporabljali sistem za simulacijo taktičnega delovanja, ki zagotavlja realističnejši pristop ter je odličen pripomoček pri urjenju pehotnih in motoriziranih enot. V zadnjem tednu specialističnega usposabljanja pa so potekali zaključna preverjanja in priprave opreme, orožja ter vsega potrebnega za napotitev v prihodnje enote.

NA TEKMOVANJU ODDELKOV SLAVILI GORNIKI

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

Od 4. do 6. maja je v organizaciji Logistične brigade na širšem območju Kranja potekalo že deveto tekmovanje oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo, na katerem so pripadniki oboroženih sil iz Slovenske vojske ter štirih zavezniških in partnerskih vojsk preverjali psihofizično pripravljenost za delovanje v različnih razmerah, pri čemer je bilo poudarjeno obvladovanje osnovnih vojaških veščin. Tekmovalne ekipe so v dveh dneh na štirinajstih delovnih točkah preverjali iz različnih vojaških veščin, kot so gibanje po terenu, osnove orientacije in premagovanje vodnih ovir. Poleg tega so morale prikazati znanje iz osnov gorništv, streljanja ter obvladovanja osnovnih individualnih vojaških in voditeljskih veščin.

11 SLOVENSКИH ODDELKOV IN ŠTIRJE TUJI

Letošnjega tekmovanja oddelkov se je udeležilo 11 oddelkov iz enot Slovenske vojske ter štirje oddelki iz zavezniških in partnerskih vojsk. Iz Slovenske vojske so nastopili oddelki 1. brigade, in sicer iz 10. pehotnega polka, 132. gorskega polka in rodovskega bataljona. 72. brigado so predstavljali oddelki 20. pehotnega polka, 74. pehotnega polka in rodovskega bataljona. Logistična brigada je nastopila s tremi oddelki, ki so jih sestavljali 157. logistični polk, 670. logistični polk in Vojaška zdravstvena enota. Slovensko vojsko sta zastopali tudi ekipe Enote za komunikacijske in informacijske sisteme ter Gardne enote. Iz zavezniških in partnerskih vojsk so se tekmovanja udeležili oddelki iz češke vojske, hrvaških oboroženih sil ter kosovskih varnostnih sil in oddelek iz Nacionalne

garde Kolorada ameriške vojske. Ekipe so imele po devet pripadnikov, ki so bili oboroženi z avtomatsko puško ter opremljeni z bojno in zaščitno osebno opremo. Oddelek so sestavljali poveljnik, dve vodji ognjene skupine in šest strelcev. Želeno je bilo, da bi bila sestava oddelka formacijska, kar pa ni bil pogoj za udeležbo.

UTRJEVANJE ODNOSOV, PROMOCIJA SKUPINSKEGA DUHA IN PROFESIONALNOSTI

Deveto tekmovanje oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo se je začelo 4. maja na Slovenskem trgu v središču Kranja s slovesnostjo ob odprtju, ki so se je poleg tekmovalnih oddelkov udeležili tudi predstavniki kranjske mestne občine in Slovenske vojske. Prireditel, ki jo je z glasbenimi nastopi popestril Orkester Slovenske vojske, so spremljali številni obiskovalci iz Kranja in okolice. Poveljnik Logistične brigade Slovenske vojske polkovnik Franjo Lipovec je v pozdravnem nagovoru poudaril, da je namen tekmovanja utrjevanje odnosov med zavezniškimi in partnerskimi vojskami ter promocija skupinskega duha in profesionalnosti. Tekmovanje predstavlja dodaten izziv pri oblikovanju visoko izurjenih in kohezivnih vojaških oddelkov, ki so temelj bojne enote v vsaki vojski. Z doseganjem višje stopnje izurjenosti in

Premagovanje reke Save z gumenjaki

kohezivnosti z zavezniki pa se zagotavlja tudi višja stopnja varnosti državljanov, Evropske unije ter zavezništva. »Demokracijo in naše države branimo na mejah zavezništva, pri čemer delujemo v različnih mednarodnih zavezniških enotah. Da lahko to počnemo, moramo čim boljše poznati in razumeti drugega,« je izpostavil polkovnik Lipovec in dodal, da je tekmovanje za Slovensko vojsko priložnost tudi za utrjevanje civilno-vojaškega sodelovanja z občani in vodstvom kranjske mestne občine.

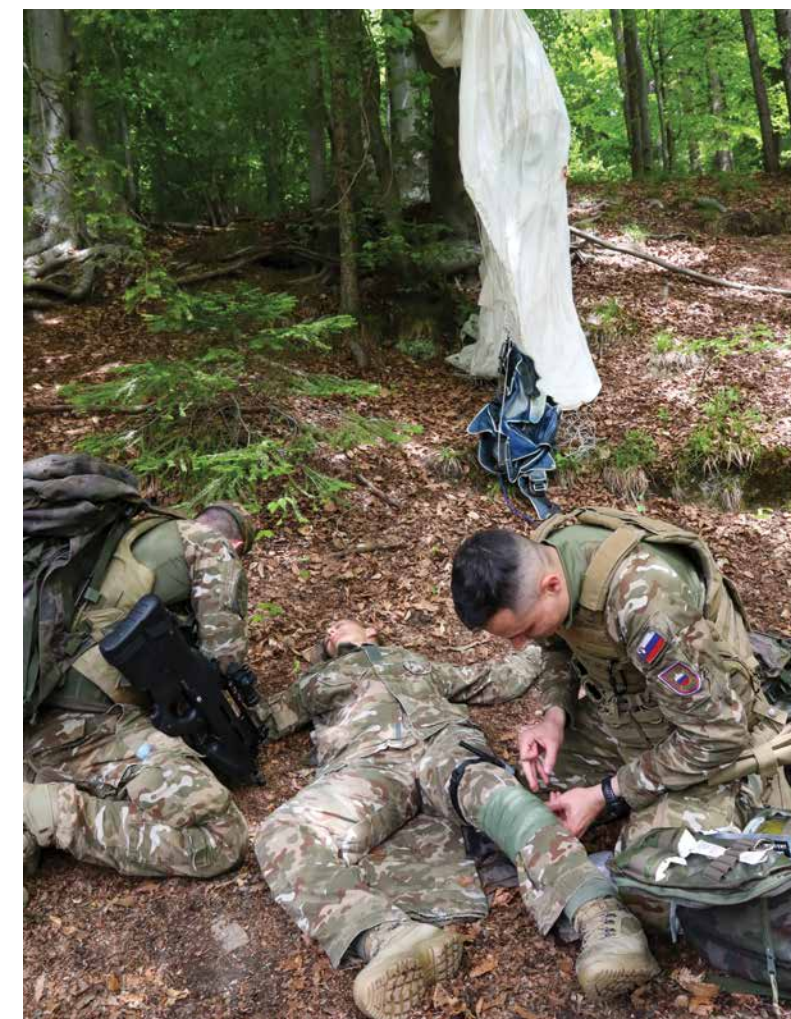
NA RAZDALJI 30 KILOMETROV KAR 14 DELOVNIH TOČK

Območje letošnjega tekmovanja je bilo na začetku lahko prehodno, nato so morali tekmovalci premagati reko Savo, večji del nadaljnjih aktivnosti pa je potekal na hribovitem terenu in pogozdenem terenu v okolici hriba Sveti Jošt nad Kranjem. Prehodnost terena je bila srednje težavna, za kar sta bila nujna znanje orientacije in predhodna preučitev zemljevidov. Prvi dan je bilo na sporedu deset delovnih točk v skupni razdalji 25 kilometrov, drugi dan pa štiri delovne točke na razdalji pet kilometrov. Start tekmovanja je bil v Vojašnici Petra Petriča v Kranju. Tam so ekipe po prejemu naloge to preučile in se nanjo pripravile, kar je obsegalo tudi prevzem oddelčne opreme in tehtanje nahrbtnikov z opremo. Devetčlanske ekipe so nato odšle do prve delovne točke, na kateri so prikazale znanje iz oskrbe enote. Na drugi delovni točki ob reki Savi so morali tekmovalci z gumijastimi čolni premostiti vodno oviro. Tretja delovna točka je obsegala varnostni postanek, na naslednji točki pa jih je čakala voditeljska naloga. Na peti delovni točki so preizkusili met ročne bombe na cilj, na šesti pa so vzpostavili opazovalnico. Sedma delovna točka je vključevala oskrbo ranjenega vojaškega

padalca in njegov prenos z nosili na mesto za medicinsko evakuacijo, vmes pa jim je pretila nevarnost zaradi jedrske, radiološke, kemične in biološke kontaminacije, zato so morali uporabiti zaščitne maske. Na naslednji točki so oddelki vzpostavili mesto za pristanek helikopterja, nato pa so potiskali vozilo 6 × 6 in vzpostavili patroljno bazo na območju strelišča Crngrob. Tam so preспали v bivakih, medtem pa zagotavljali nenehno nočno varovanje tabornega prostora. Drugi dan tekmovanja se je po sprejemu in pripravi na nalogo začel s tehtanjem opreme, nato so morali tekmovalci na prvi delovni točki prikazati znanje iz menjave kolesa na vozilu 4 × 4. Druga delovna točka je obsegala bojno telovadbo, tretja pa met bombe v cilj s hriba. Zadnja delovna točka je vključevala streljanje oddelka na neznane razdalje.

ZMAGALI SLOVENSКИ GORNIKI PRED HRVATI IN KOSOVCI

Prvo mesto in naziv najboljšega oddelka Slovenske vojske leta 2022 je osvojil oddelek iz 132. gorskega polka, drugo mesto je zasedel oddelek 20. pehotnega polka, tretje pa oddelek 74. pehotnega polka. V absolutni razvrstitvi tekmovanja sta drugo in tretje mesto osvojila oddelka hrvaških oboroženih sil in kosovskih varnostnih sil. Nato so bili uvrščeni oddelki iz 20. pehotnega polka, 74. pehotnega polka, Garde Slovenske vojske, rodovskega bataljona 1. brigade, 670. logističnega polka, Enote za komunikacijske in informacijske sisteme, Vojaške zdravstvene enote, 10. pehotnega polka, vojske Češke republike, rodovskega bataljona 72. brigade, 157. logističnega polka in kot zadnji oddelek iz Nacionalne garde Kolorada iz ameriških oboroženih sil.

Oskrba poškodovane vojaške padalke

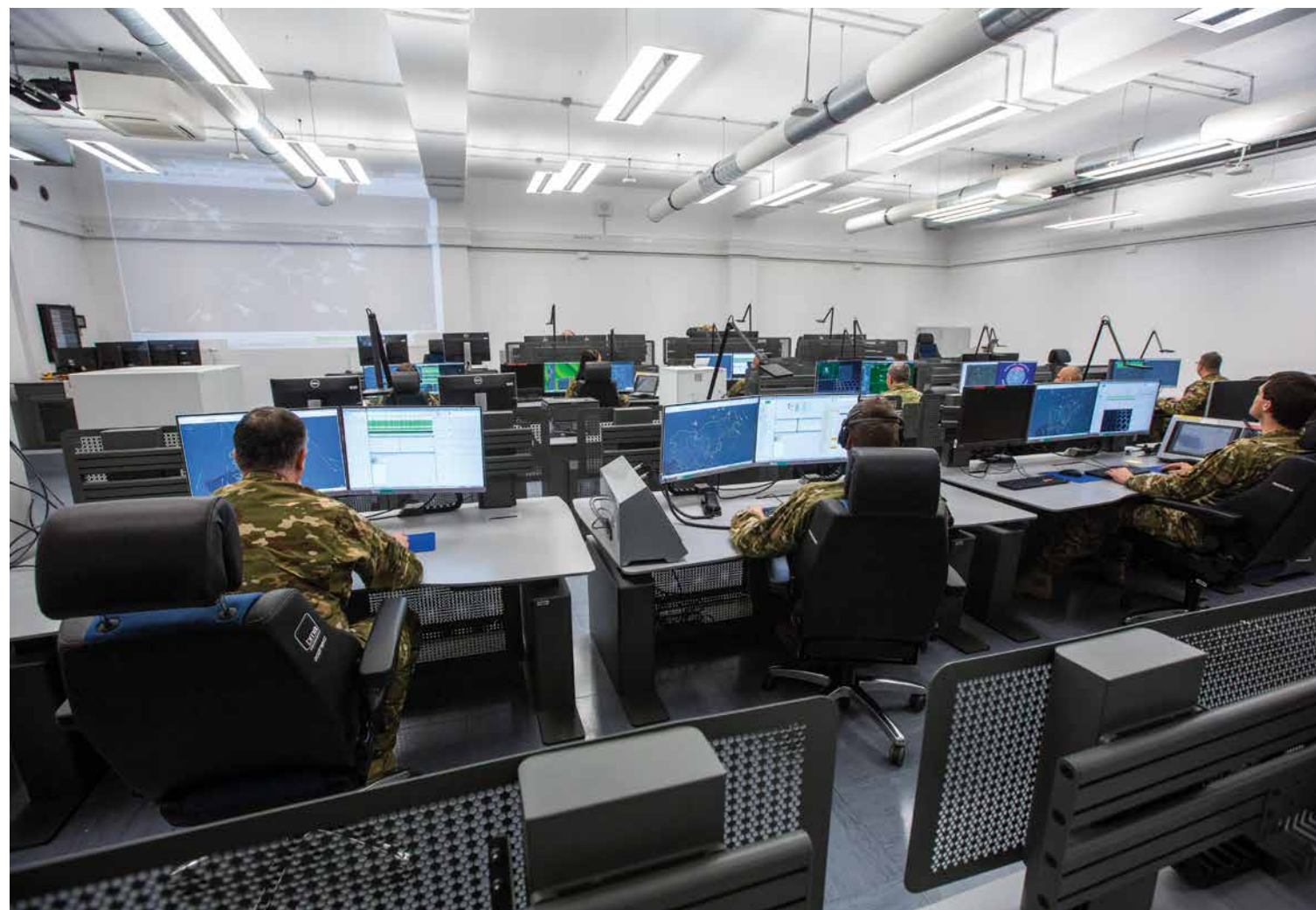

KAJ SE DOGAJA NA SLOVENSKEM NEBU?

BESEDILO podpolkovnik Aleš Umek
FOTO Bruno Toič

Po dobrih tridesetih letih se operativna izmena nadzora in kontrole zračnega prostora Republike Slovenije, ki jo zagotavlja 16. center za nadzor in kontrolo zračnega prostora, spet seli, tokrat v prenovljeno in dograjeno operativno dvorano v vojaški letalski bazi Brnik. Tako se končuje prva faza projekta vzpostavitve zmogljivejšega sistema za poveljevanje in kontrolo v zračnem prostoru. Ta predstavlja šesto razvojno stopnjo enote, ki zagotavlja suverenost zračnega prostora nad Republiko Slovenijo.

16. center za nadzor in kontrolo zračnega prostora je edina ustanova, ki zaznava kršitve v slovenskem zračnem prostoru, jih primerno opredeli in se po potrebi nanje odzove z opravljanjem kontrole nad prestrežanjem. Prestrežanje z letali pa zagotavljajo dežurne posadke iz 15. polka vojaškega letalstva ter zavezniških lovskih letal iz Italije in Madžarske. Nadzor in kontrolo center izvaja tudi v miru, 24 ur na dan 365 dni v letu. Danes je center sodobno opremljena enota, ki je del Natovega integriranega sistema zračne in raketne obrambe ter ima svoje območje odgovornosti. Vendar ni bilo vedno tako. Nastanek centra namreč sega v obdobje vojne za

neodvisnost Slovenije, ko je pred dobrimi tridesetimi leti začel operativno delovati prvi radar Službe nadzora zračnega prostora. Enota je takrat delovala v okviru zračne obrambe slovenske Teritorialne obrambe. Namerilni artilerijski radar, ki je začel operativno delovati 7. julija 1991, je skupaj z že vzpostavljeno mrežo vizualnih opazovalnic omogočil, da je služba lahko poskrbela za celovit nadzor v zračnem prostoru novonastale slovenske države.

GLAVNI MEJNIKI V RAZVOJU ENOTE

Ti začetki so določili pot, po kateri se je enota razvijala do današnje stopnje. Na tej poti je rasla in se prilagajala številnim novim okoliščinam ter izzivom iz domačega in mednarodnega okolja. Njeni pripadniki se jih niso oziroma nismo ustrašili. Še več, z izzivi smo se spoprijeli tako, da smo se med njihovim reševanjem razvijali ter se posledično bolje organizirali, kar je izboljšalo pripravljenost enote.

Prvi večji mejnik v razvoju enote se je zgodil aprila 1992. Takrat je radarski sistem dolgega dosega AN/TPS-70 začel operativno delovati na Ljubljanskem vrhu. V naslednjih nekaj letih se je oblikoval center za nadzor zračnega prostora, ki je uporabljal sistem TAC 90. Pozneje se je postavil še en radar dolgega dosega, ki je deset let deloval na začasnem radarskem položaju na Oljski gori pri Ljubljani, leta 2005 pa je bil prestavljen na

Del podzemnega objekta je tudi nova operativna dvorana.

Ledinekov kogel na Pohorju. Zgradila se je tudi mreža radarjev kratkega dosega. Ti radarji so se večkrat nadgradili, tako da zdaj enota razpolaga s petimi mobilnimi radarji kratkega dosega. Drugi večji mejnik se je zgodil leta 1999, ko je bila v operativno uporabo uvedena oprema avtomatiziranega sistema za poveljevanje in kontrolo v zračnem prostoru (angl. Air Sovereignty Operations Centre – ASOC). Ta oprema je takrat v okviru Partnerstva za mir enoti omogočala še popolnejši nadzor in kontrolo zračnega prostora. Predvsem pa je

pomenila miselni preskok, saj je omogočala uporabo zavezniških standardov ter posledično dvig kakovosti na izvedbeni ravni.

Tretji mejnik v razvoju enote je bila vključitev takratnega 16. bataljona za nadzor zračnega prostora v Natov integrirani sistem zračne in raketne obrambe. Vključenost v ta sistem leta 2004, takrat pod operativno kontrolo Združenega centra za zračne operacije (CAOC-5) s sedežem v kraju Poggio Renatico v Italiji, je Sloveniji zagotavljala nenehno izmenjavo podatkov o dogajanju v slovenskem zračnem prostoru z zavezniki. Slovenija je dobila tudi zračno zaščito z Natovimi prestrežniškimi letali, ki bi posredovala ob morebitnih vojaških grožnjah ali kršitvah.

Četrty mejnik je bil najpomembnejši, saj predstavlja največji kakovostni preskok v razvoju enote. Leta 2012 je namreč začel testno delovati novi radar dolgega dosega GM-403. Istega leta je bila tudi prva faza preverjanja bojne pripravljenosti po Natovi metodologiji, prilagojeni za enoto vojaškega letalstva (TACEVAL). Ta, tako za enoto kot celotno Slovensko vojsko, predstavlja strežnivek glede razumevanja zavezniške logike preverjanja bojne pripravljenosti. S to izkušnjo in dodatnimi izzivi, ki jih je predstavljala transformacija leta 2013, se je enota preoblikovala, vendar na srečo ohranila organiziranost na bataljonski ravni in vse glavne zmogljivosti. Svoj vrhunec razvoja pa je enota dosegla leta 2014 z Natovim preverjanjem in še nekaj nenapovedanimi preverjanji v naslednjih letih. Poleg preverjanja bojne pripravljenosti po Natovi metodologiji, v okviru katerega so preverjali operativno pripravljenost, so v enoti opravili tudi tehnično evalvacijo (TEHEVAL). Nato sta sledili zamenjava sistema zračnega poveljevanja in kontrole ASOC, razvitega za države Partnerstva za mir, z Natovim sistemom zračnega poveljevanja in kontrole (angl. Multi-Aegis Site Emulator/MASE Integrated Console Environment – MASE/MICE) ter ustanovitev šole 16. centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora. Vse to je enoti zagotovilo dokončno interoperabilnost z zavezniki. Ti dogodki in aktivnosti, predvsem pa prizadevanja pripadnikov enote, so omogočili, da se je peta razvojna stopnja končala zelo uspešno.

UVEDBA NOVEGA IN ZMOGLJIVEJŠEGA SISTEMA ZRAČNEGA POVELJEVANJA IN KONTROLE

Izražena potreba takratnega poveljnika zavezniških zračnih sil za Evropo in Severno Afriko generala Frenka Gorenca po uvedbi novega in zmogljivejšega sistema zračnega poveljevanja in kontrole ter govorno-komunikacijskega sistema (angl. ACCS Software Based Element – ASBE) je vodila v poenotenje vseh zaveznic znotraj sistema Natovega integriranega sistema zračne in raketne obrambe. Prav tako je določila pristop Slovenije k temu projektu, ki ga je delno sofinanciral tudi Nato. Ta odločitev predstavlja peti mejnik ter prehod v šesto razvojno stopnjo za enoto za nadzor in kontrolo zračnega prostora. Čeprav bi se skladno s prvotnim načrtom ta projekt že moral uresničiti tudi v Sloveniji, se razvoj, nakup in uvajanje te opreme zaradi njene kompleksnosti odmakajo v prihodnja leta. Je pa na Brniku že videti nekaj razvojnih začetkov, ki jih predstavlja ta projekt.

ACCS je Natov sistem, ki omogoča interoperabilno poveljevanje in nadzor v zavezniškem zračnem prostoru, njegova arhitektura pa temelji na enem izmed najbolj celovitih in kompleksnih Natovih programov, ki omogoča zaščito 2,9 milijona kvadratnih navtičnih milj oziroma deset milijonov kvadratnih kilometrov ozemlja Natovega evropskega zračnega prostora. Sistem lahko povezuje 20 različnih centrov, odgovornih za kontrolo zavezniških bojnih letal s 40 različnimi tipi radarjev, namenjenih nadzoru zračnega prostora, ter jih omreži v skupno arhitekturo, ki je sposobna na taktični ravni združevati in avtomatizirati načrtovanje nalog ter izvajanje vseh zračnih operacij. Sistem je namenjen zagotavljanju interoperabilnosti med letalskimi bazami, raketnimi sistemi zemlja-zrak, centri za nadzor

FOTO Goran Krošelj

Radarski položaj na Ledinekovem kglu

in kontrolo zračnega prostora, lovskimi letali, radarji in podporno infrastrukturo med evropskimi državami članicami Nata. ACCS predstavlja hrbtenico sistema poveljevanja in kontrole, ki podpira Natov integrirani sistem zračne in raketne obrambe za zaščito neba evropskih članic zavezništva. Tako sistem ASBE, ki je del projekta ACCS, z nekaj omejitvami, vendar za bistveno nižjo ceno, manjšim Natovim članicam zagotavlja vključitev v arhitekturo ACCS ter posledično v omrežje Natovega integriranega sistema zračne in raketne obrambe.

V okviru šeste razvojne stopnje je bil v prvi fazi zgrajen nov del podzemnega objekta, v katerem je nova operativna dvorana s pomožnimi prostori. V stari dvorani se je prenovil tehnični prostor z vsemi povezavami, ki bodo v naslednjem

obdobju zagotavljale ustrezne zmogljivosti ter pogoje za nemoteno delovanje nadzora in kontrole zračnega prostora. Nova operativna dvorana je opremljena z ustreznim pohištvo in multimedijno infrastrukturo. Ta bo v prihodnosti omogočala boljše razmere za delovanje v specifičnih razmerah neprekinjenega delovanja 24 ur na dan 365 dni v letu. V drugi fazi se je izvedla selitev z začasne lokacije v novo dvorano, ki zagotavlja polno zmogljivost centra, ki zdaj lahko deluje v vseh pogojih, tudi ob jedrski, radiološki, kemični ali biološki izpostavljenosti. V načrtu sta še dve fazi, in sicer nabava in vzpostavitev multimedije, ki bo omogočala kakovostnejše situacijsko zavedanje, ter prehod s sistema zračnega poveljevanja in kontrole MASE/MICE na ACCS/ASBE. Ta je odvisen od poteka mednarodnega razpisa, ki ga za potrebe Slovenske vojske vodi Natova agencija za komunikacije in informacije, ki je Natovo tehnološko ter kibernetsko središče. Agencija zagotavlja tehnologijo C4ISR, vključno s kibernetsko in raketno obrambo za države članice.

Operativna izmena in štab 16. centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora bosta s to zmogljivostjo delovala skladno s standardi, ki so uveljavljeni v podobnih ustanovah doma ter v zavezništvu. Slovenija in Slovenska vojska pa sta dobili sodoben center, ki poleg svojega temeljnega poslanstva – nadzora in kontrole zračnega prostora – skrbi tudi za izmenjavo radarskih podatkov, pridobljenih z vojaškima radarjema, ki neprekinjeno delujeta na Ljubljanskem vrhu ter Lednikovem kglu, s Kontrolo zračnega prometa Slovenije. V prihodnosti pa se bo, skladno s sklenjenimi meddržavnimi sporazumi, izmenjava radarskih podatkov izvajala tudi s primerljivimi vojaškimi in civilnimi agencijami v sosednjih Avstriji in Italiji.

IZBOLJŠALI STATUS GASILCEV

BESEDILO Jerneja Grmadnik, FOTO Bruno Toič

Minister za obrambo mag. Matej Tonin, državni sekretar mag. Janez Žakelj ter generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Darko But so na mednarodni dan gasilstva, 4. maja, ko goduje zavetnik gasilcev sveti Florjan, na novinarski konferenci predstavili nekatere dosežke.

Minister Tonin, tudi sam prostovoljni gasilec, se je gasilcem zahvalil za nepogrešljivo podporo med epidemijo, prispevek k zbiranju pomoči za Ukrajino ter za vse intervencije doma in v tujini, še zlasti v Severni Makedoniji. Izpostavil je nekaj pomembnih dosežkov, ki jih je ministrstvo glede gasilstva doseglo v tem mandatu skupaj z Gasilsko zvezo Slovenije in Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev. Po več letih je bil sprejet popravek Zakona o gasilstvu, v katerem so opredeljene pomembne novosti pri urejanju statusa operativnih gasilcev, veteranov in gasilcev pripravnikov, z opredelitvijo možnosti skupne gasilske enote na zaokroženih industrijskih kompleksih pa ureja požarno varnost v podjetjih. Minister je izpostavil tudi novelo Zakona o dohodnini. Ta po novem omogoča posebno gasilsko splošno olajšavo, ki pripada prostovoljnemu gasilcu po desetih letih operativnega dela. Tako se prostovoljnemu gasilcu z začetkom letošnjega leta priznava zmanjšanje letne davčne osnove za 1500 evrov na leto. Med tretji pomemben dosežek je uvrstil 70 milijonov evrov evropskega denarja. Ta znesek bo omogočil prenovo sistema zaščite in reševanja z gradnjo nacionalnega centra za zaščito in reševanje ter podcentrov za primere požarov, žleda in poplav. Načrtuje se tudi gradnja novih centrov za usposabljanja gasilcev, ki bodo profesionalni in sodobni, del evropskih sredstev pa bo namenjen nakupu tehnično zahtevnih ter dragih vozil, ki si jih lokalna društva ne morejo privoščiti, so pa nujna v nesrečah zaradi podnebno pogojenih sprememb. Državni sekretar Žakelj je kot vodja vladne pogajalske strani predstavil, kako so do zdaj potekala pogajanja s Sindikatом poklicnih gasilcev. Poudaril je, da je bilo urejanju statusa poklicnih gasilcev namenjenih več kot 23 uradnih srečanj in 100 ur pogajanj, pri čemer so rešili vprašanje položajnih dodatkov ter se lotili normativnega dela kolektivne pogodbe. V tem času jim je uspelo uskladiti vseh 50 členov pogodbe glede normativnega dela,

odprt je ostal le en člen, glede katerega pogajalski strani nista našli skupnega jezika, in to je število dni dopusta. Poudaril je, da na dva dni višje število dni dopusta, in sicer 30, kot vztraja pogajalska stran, niso pristale občine, ki izplačujejo plače poklicnim gasilcem, saj bi to pomenilo višje stroške in več zaposlenih, pri tem pa se poraja vprašanje smiselnosti ter smotrnosti take organizacije gasilske službe.

Generalni direktor But se je najprej zahvalil vsem gasilcem in dodal, da na podlagi izkušenj z intervencije slovenskih gasilcev v Severni Makedoniji že pripravljajo nov evropski modul za gašenje požarov v naravnem okolju, in sicer po podobnem zgledu, kot so že certificirali enoto za prečrpavanje velikih količin vode. Povedal je, da se je ob pomoči v tujini pokazala predvsem potreba po izboljšanju logistike ter urejanju plačevanja in različnih dovoljenj. Našel je še nekaj zakonodajnih novosti in popravkov, ki so že uresničeni ali v pripravi, med drugim je eden izmed ciljev uvajanje standardiziranih gasilskih zavarovanj. Zaradi nekaterih novosti na gasilskem področju bo spremenjen tudi Gradbeni zakon. S tem bi bilo zagotovljeno, da se ne odmeri nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora za objekte, v katerih se opravlja dejavnost javne gasilske družbe. S spremembo, ki je začela veljati 31. decembra 2021, pa je omogočeno lažje pridobivanje uporabnih in gradbenih dovoljenj ter posledično legalizacija gasilskih domov, ki so bili grajeni v 60. letih prejšnjega stoletja. Na vse občine je uprava skupaj z Gasilsko zvezo Slovenije naslovila tudi prošnjo, da bi prostovoljne gasilske enote oprostile plačila komunalnega prispevka. Med načrte je But uvrstil še spremembe pravilnikov o požarnem varovanju. Omenil je izplačano pomoč, in sicer tri milijone evrov, prostovoljnemu gasilskemu društvu zaradi izpada dohodka ob opravljanju pridobitnih dejavnosti v času zaostrenih ukrepov zaradi epidemije. Ob koncu se je za konstruktivno sodelovanje zahvalil Gasilski zvezi Slovenije in Združenju slovenskih poklicnih gasilcev, s katerima bodo sodelovali pri nekaterih novih projektih, med drugim tudi pri zagotavljanju materialne podpore za izvedbo Gasilske olimpijade, ki bo od 17. do 24. julija potekala v Celju.

POMEN IN POMEMBNOST VOJAŠKEGA JEZIKA

BESEDILO Ana Hazler, Natalija Krese
FOTO Tadej Krese

Od 5. do 7. aprila 2022 je v Ljubljani potekala mednarodna terminološka konferenca s podnaslovom **Pomen in pomembnost vojaškega jezika v organizaciji Šole za tuje jezike na Centru vojaških šol. Konferenca je bila namenjena izmenjavi izkušenj in dobrih praks slovenskih ter tujih strokovnjakov pri standardizaciji, upravljanju in uporabi vojaške terminologije ter iskanju možnosti za medsebojno sodelovanje.**

Udeležence konferenca je v uvodu nagovoril poveljnik Centra vojaških šol brigadir Peter Zakrajšek, ki je poudaril pomen konference kot podlage za izmenjavo mednarodnih izkušenj na terminološkem področju ter za zagotavljanje boljše komunikacijske zmožnosti. Konferenca je bila prvi tak poskus združevanja držav članic Nata, partnerskih držav in vseh drugih držav v pogovoru o obrambno-vojaški terminologiji na narodni ter mednarodni ravni. V globalnem svetu se namreč srečujemo in sodelujemo v različnih oblikah zavezništev in na bilateralni ravni, zaradi česar je medsebojno razumevanje zelo pomembno. Zagotavljanje tega pa se začne prav v narodnih sistemih.

PRVA MEDNARODNA KONFERENCA O OBRAMBNO-VOJAŠKI TERMINOLOGIJI
Jezikoslovci na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski smo leta 2018 vzpostavili sistem upravljanja terminologije, katerega namen je standardizacija in uskladitev terminologije

kanadski terminolog SERGE PELLETIER

»Konferenca je povezala učitelje angleščine, ki sodelujejo z vojsko, in terminologe. Omogočila nam je, da smo zgradili most med dvema skupnostma, in že zdaj lahko vidim pozitivne rezultate. Slovenskim gostiteljem sem globoko hvaležen za organizacijo konference.«

obrambno-vojaškega področja. Da bi sistem še izboljšali in si izmenjali izkušnje z drugimi strokovnjaki, smo aprila letos v Ljubljani organizirali mednarodno konferenco o obrambno-vojaški terminologiji. To je bila že tretja konferenca zapored, organizirana pod vodstvom Šole za tuje jezike, ki je bila namenjena razpravi o obrambno-vojaški terminologiji, toda prva v celoti mednarodna. Na njej so sodelovali udeleženci iz 17 držav in treh Natovih organizacij, in sicer Terminološke službe pri Natovem uradu za standardizacijo, Natove misije v Iraku in Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje. Zlasti dragocena je bila izmenjava znanja in izkušenj s Kanado in Poljsko, ki imata vzpostavljena odlična sistema upravljanja terminologije.

S Kanado na tem področju tudi ves čas dobro sodelujemo.

IZMENJAVA IZKUŠENJ IN SODELOVANJE POMEMBNA ZA DOBRE REZULTATE

V treh dneh je o različnih terminoloških temah, kot so standardizacija, upravljanje in uporaba terminologije v praksi, predavalo 19 gostujočih in domačih predavateljev. Prvič sta bila v okviru vojaške konference omogočena izmenjava izkušenj ter povezovanje jezikoslovcov in področnih strokovnjakov, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki terminološke vede. Pokazalo se je, da sta sodelovanje in izmenjava izkušenj pomembna, saj jezikoslovcem, ki se ukvarjajo s standardizacijo in upravljanjem terminologije, omogočata vpogled v to, kako se usklajena terminologija uporablja v praksi, med drugim v vojaškem učnem procesu. Učiteljem in področnim strokovnjakom pa je konferenca omogočila vpogled v proces nastajanja standardizirane terminologije, s čimer so spoznali pomembnost svoje vključenosti v ta postopek. Prav tako so lahko spoznali, kako nujni sta povezovanje in sodelovanje tako na narodni kot mednarodni ravni, saj se preveč zapiramo v svoje področje dela, zaradi česar je pretok informacij pomanjkljiv.

Slovensko stran so na konferenci zastopali jezikoslovci in področni strokovnjaki iz Slovenske vojske. Konferenco sta odprli načelnica Šole za tuje jezike višja vojaška uslužbenka XIII. razreda Branka Petek in Tamara Derman Zadravec, vodja Oddelka za prevajanje, tolmačenje in lektoriranje v Šoli za tuje jezike, ki sta predstavili svoje razmišljanje o pomembnosti terminološke dejavnosti ter kratek povzetek njenega razvoja v našem sistemu. Njuna sodelavka, prevajalka Ana Hazler, je predstavila trenutno vzpostavljen sistem upravljanja terminologije na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski, terminološke produkte, ki so nastali kot rezultat tega dela (med drugim slovar MOterm), ter načine ozaveščanja področnih strokovnjakov o terminologiji. Poudarila je še željo po izboljšanju sistema v sodelovanju s strokovnjaki. Nadporočnik Matija Zupančič iz 15. polka vojaškega letalstva je predstavil svoje stališče kot enega izmed končnih uporabnikov terminologije

in opozoril na pomembnost integracije na narodni ravni ter znotraj zavezništv. Izpostavil je predvsem varnostni vidik neusklajene terminologije. Podpolkovnik Bojan Horvat, vojaški terminolog s Centra vojaških šol, je pojasnil vlogo terminologije pri razvoju zmogljivosti ter izpostavil glavne izzive področnih strokovnjakov in terminologov pri terminološkem delu v Slovenski vojski. Tanja Debevc, učiteljica v Šoli za tuje jezike, pa je pokazala, kako iznajdljivi in vešč morajo biti učitelji angleščine pri poučevanju terminologije, za katero pogosto primanjkuje virov.

RAZLIČNI VIDIKI UPRAVLJANJA TERMINOLOGIJE

Med tujimi strokovnjaki je bila zlasti dragocena predstavitev terminologa Sergeja Pelletiera s kanadskega ministrstva za obrambo, ki je opisal njihov 40-letni sistem upravljanja terminologije, v katerem je poudarjeno terminološko usposabljanje področnih strokovnjakov. Zanimivo je bilo tudi predavanje poljskih predstavnikov Vojaškega centra za standardizacijo, kakovost in kodifikacijo o njihovem sistemu upravljanja terminologije. Zaradi »majhnosti« poljskega jezika v primerjavi z angleščino in francoščino je veliko lažje povleči vzporednice s slovenskim sistemom, saj smo oboji primorani prevzemati terminologijo čez prevode. Kljub vsemu so povratne informacije s konference pokazale, da je terminološko delo v Slovenski vojski in na Ministrstvu za obrambo dobro zastavljeno in da je naš sistem upravljanja terminologije primerljiv z veliko večjimi sistemi z daljšo tradicijo. Zanimivi sta bili tudi predstavitvi Natovega sistema upravljanja in standardizacije terminologije z vidika Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje, ki ga je zastopal podpolkovnik Friedrich Ölböck kot član, ki prispeva terminologijo v Nato, in z vidika Natove terminološke službe, ki to terminologijo ureja in skrbi za njeno standardizacijo. Podobno kot nadporočnik Zupančič je tudi podpolkovnik Ölböck poudaril varnostni vidik usklajene terminologije in še zlasti pomembnost sodelovanja s civilno sfero. Delovanje Natove terminološke službe je predstavila terminologinja Axelle Vansnick, ki je pojasnila, da ima v Natu vsaka država svoje pravila, jezik in kulturo, zato je pomembno, da si prizadevamo za standardizacijo terminologije. Tako se preprečita nerazumevanje in neučinkovitost, spodbuja pa se interoperabilnost. To so v svojih predstavitvah izpostavili tudi drugi govorci. Pomembno vlogo na terminološkem področju ima tudi šolstvo. Na konferenci smo spoznali, kako vojaško terminologijo poučujejo v različnih tujih vojskah. Zlasti inovativen pristop k poučevanju je predstavil nadporočnik češke vojske Jan Vosáhlo, ki je prisotne navdušil z zavidljivo knjižnico pisnih in multimedijskih gradiv. Vsi pa so izpostavili pomen sodelovanja med učitelji in študenti, saj vsak prispeva znanje s svojih strokovnih področij, kar pripomore h kakovostni in natančni terminologiji.

SISTEM UPRAVLJANJA TERMINOLOGIJE KOT PODPORA DELOVANJU

V popoldanskem času so udeleženci na praktičnih delavnicah v treh ločenih skupinah izmenjavali izkušnje, mnenja in znanje o terminologiji. Zadnji dan so predstavili svoje izsledke. Enotni so si, da se interoperabilnost ne nanaša samo na operacije, temveč tudi na standardizacijo terminologije, pri čemer se je treba zavedati, da se ta začne na strateški ravni, zato bi morala terminologija nastajati hkrati s pripravo doktrin. Večina držav nima vzpostavljenega sistema za upravljanje terminologije, kar otežuje delo vseh, ki so vključeni v oblikovanje strokovnih gradiv in prenos znanja. Za učinkovito koordinacijo terminološkega dela ni nujna velika skupina ljudi, pomembno pa je, da pri njenem usklajevanju sodelujejo izbrani strokovnjaki, ki se zavedajo, da mora biti terminologija, sprejeta v terminološke baze, usklajena in standardizirana. Na podlagi svojih prispevkov in izkušenj bodo predavatelji pripravili prispevke, ki bodo konec leta objavljeni v terminološki številki znanstveno-strokovne publikacije Sodobni vojaški izzivi.

NAGRADNA KRIŽANKA

FOTO Bruno Toič

								FR. FIZIK IN MATEMATIK (FELD)	JAPONSKI DRŽAVNIK (HAJATO)	METKA TRDN	KDOR PRI- PRAVLJA PECIVO	RIMSKI ODLIČNIK	NEKDANJA UPRAVNA ENOTA	VAS JUŽNO OD VIPAVE
							ZNAMENJE BOLEZNI							
							DELOVALKA IGRALKA							
							VANJA EJDUS			SL. FILOZOF (ANDREJ)				
							IT. PESNICA NEGRI			PRIPADNIK AZTEKOV				
							OKRAŠNI PTIČ				VAS PRI KNEŽAKU			
											VRSTA PROJEKCIJE			
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	PLOD STROČNIC	PAJKOVA MOJSTRO- VINA	DELEC Z ELEKTRIČNIM NABOJEM	GOST NA SVATBI	ANTIMON				KIT. UTEŽNA MERA				DRENJ	AMERŠKI IGRALEC DEAN
								KATRAN						
RUSKI SAHIST (VASILU)								PROTI- LETALSKA RAKETA				GORAN JANUS		
TEKMO- VANJE V TREH DISCIPLINAH								ZDRAVI- LIŠČE POD KRMOM						
								ŠIFRA						
EVROPSKI VELETOK				NENADEN VSTOP						POKRAJINA V Z. SRBIJI				
				DAROVALEC						DEL NADA- LJEVANKE				
OTON ŽUPANČIČ			VRATNI IZREZ								ATA			
			SVETILKA Z NEONOM								DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO			
TOPNŠKO OBSTRE- LJEVANJE									GR. IGRALKA (RENE)					
									DRUGI DAN V TEDNU					
	RIBA STO- JEČIH VODA	BISTVO, BIT V FILOZOFIJ					OTOŠKI NIZ V KARIBIH						VRTILNA KOLIČNA ATOMA	VRHOVNI BOG HINDUJCEV
		AM. KEMK ONSAGER					OKRASNI KAMEN							
ODTOČNI KANAL								ODMEREK ZDRAVILA				SEVERIN SALI		
								REŠEVALNE SANI				OTILUA		
PLAHTA, VELKA RUHA									GOROVJE V BOLGARJI					
									RISTO SAVIN					
SLOVENSKI PESNIK (ANDREJ)							POOBLA- STILO							
REJEC PSOV							POTSKANA TKANINA							

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:
OKREPLJENA PRISOTNOST.
Nagrade prejmejo:
➤ **Vesna Birk**, Plešičeva ulica 8, 1117 Ljubljana Dravlje,
➤ **Izak Peček**, OŠ Oskarja Kovačiča Škofije (knjižnica), Spodnje Škofije 40 d, 6281 Škofije,
➤ **Andrej Ulaga**, Kamnik pod Krimom 67, 1352 Preserje.
Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede, 15. junija 2022, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

TVOJIH
PET MINUT

Žena mi je ponovno povedala, da je ne poslušam. Seveda sem ji ugovarjal: »Tiho sem, ko govoriš, in ti ne skačem v besedo.« Pa mi pravi, da ve, da je ne poslušam zares, saj po njenem monologu pogovor navežem na svojo temo. No, pa me je dobila.

Spomnim se besed nekega jezuita, ki je rekel, da zna poslušati zelo malo ljudi. Kako poslušamo? Veliko nas misli, da je znak resnega poslušanja to, da ne skañemo v besedo. No, roko na srce, tudi

to je težko. Vendar, če nam že uspe, da drugega ne prekinjamo, kaj vse šele počnemo v času tišine, ko nam drugi pripoveduje. Sami s seboj smo v svojem notranjem dialogu.

Kadar drugi govori, že pripravljam odgovor, da ne bom na koncu njegovih besed ostal tiho. Po tiho ves čas ocenjujem njegova dejanja, si delam logične razlage, zakaj in kje se je človek zmotil. Prav tako iščem rešitve za njegovo situacijo in včasih celo posmehljivo pomislim, da bi popolnoma drugače ter bolje rešil njegov zaplet. Razmišljam o tem, kaj se je zgodilo meni in kako bi mi bilo v taki situaciji, ter logično na koncu napeljem pogovor na mojo izkušnjo. In ni daleč sklep, da tudi če sem tiho, to še ne pomeni, da sem zares poslušal človeka.

Zadnjič sem se pogovarjal z nekom o odnosu z njegovo mamo. Rekel je, da se s svojo mamo žal ne more pogovarjati. »O čemer koli se želim pogovarjati z njo, to takoj naveže na svojo življenjsko zgodbo in potem govori o sebi. Vse, kar bi si kdaj želel od nje, je, da mi da pet minut. Da povem, kaj se dogaja meni, in potem sva lahko do izteka petih minut tiho.« Zato mi je tako zelo všeč ime pekarnice Tvojih 5 minut. Pet minut v dnevu, ko imam čas in prostor zate. Tvojih pet minut, ko v pogovor ne mešam sebe, temveč so popolnoma tvoje. Podarim ti jih.

Po zadnji taki debati z ženo zdaj, ko pridem domov iz službe, rečem: »Žena, tvojih pet minut.« In začne govoriti. Jaz pa se trudim poslušati.

Miha Novak, VVIK

Knjigo *Operacija BOV: študija primera oboroženega spopada na terenu smer Poganci–Medvedjek–Krakovski gozd* je

Prebrali smo knjigo

MATJAŽ RAVBARJA

izdal Vojaški muzej Slovenske vojske v sodelovanju z Zvezo veteranov vojne za Slovenijo. Avtor je kustos muzeja mag. Matjaž Ravbar, ki je na podlagi večletnega zanimanja za dogodke na Dolenjskem leta 1991, obsežne literature in dokumentov delo napisal za potrebe vojaškega šolstva. V študiji primera nam avtor predstavi glavne dejavnike, ki delujejo na potek oboroženega boja: ljudi, materialno-tehnična sredstva, prostor, čas in vreme.

V uvodu oriše notranjopolitične zaostrene razmere v takratni skupni državi, od naraščajočih medetničnih spopadov, vse bolj poglobljene gospodarske krize do vprašanja nabornikov in vloge zvezne armade v političnem življenju. Osrednji del je namenjen bojni poti oklepne enote Jugoslovanske ljudske armade, ki se je premikala od Karlovca v smeri Ljubljane. Slovenske sile, Teritorialna obramba in milica so jo dvakrat poskušale ustaviti v Pogancih in na Medvedjeku, dokončno pa so jo ustavili v Krakovskem gozdu. Po spopadu in dveh poskusih preboja ter neuspešnih pogajanjih so pripadniki Jugoslovanske armade zapustili vozila in se peš odpravili proti Hrvaški. Poveljnika enote in dve skupini vojakov so zajeli pripadniki milice, medtem ko se je večji skupini vojakov uspelo prebiti na Hrvaško, nekaterim tudi v matično enoto v Karlovac.

Izmed zaplenjenih dvanajstih oklepnikov jih je bilo pet primernih za vožnjo. Takoj so bili vključeni v oborožitev slovenske Teritorialne obrambe. Knjiga je bogato ilustrirana. Na koncu so predstavljeni orožje in oborožitveni sistemi, ki so jih vojskujoče strani uporabile v spopadu.

Zvonko Krunić, KIZC

VOJAŠKI SPECIALCI NA MEDNARODNI VAJI

BESEDILO Marko Pišlar, FOTO ESD

Od 2. do 13. maja je na območju Slovenije potekala mednarodna vojaška vaja specialnih sil Črni labod (angl. Black Swan). Pripadniki kopenskega odreda za specialno delovanje Slovenske vojske so se skupaj z bojnim skupinama hrvaških in ameriških specialnih sil urili v taktiki, tehniki in postopkih specialnega delovanja. Poveljnik Enot za specialno delovanje Slovenske vojske podpolkovnik Matija Jazbec je sodelovanje naših pripadnikov na mednarodni vaji ocenil kot zelo uspešno. Eden izmed osrednjih ciljev vaje je bil tudi dokaz sposobnosti za regionalno povezovanje ter za skupno delovanje na podlagi trenutnih sporazumov.

Mednarodno vojaško vajo Black Swan vsako drugo leto organizirajo madžarske specialne sile, letos pa sta pri organizaciji vaje sodelovali tudi Slovenija in Slovaška. Vaje so se udeležili pripadniki številnih zavezniških držav, na ozemlju Slovenije pa so se poleg specialne enote Slovenske vojske urili še pripadniki specialnih sil iz hrvaške in ameriške vojske. Vaja Black Swan je del širše mednarodne vaje specialnih sil Trojan Footprint, ki poteka na območju od Baltika do Črnega morja in na kateri sodelujejo specialne sile iz večine Natovih držav. V okviru letošnje vaje je na ozemlju vseh treh držav potekalo taktično urjenje kopenskih odredov za specialno delovanje. Na Madžarskem je bilo vzpostavljeno tudi komponentno poveljniško mesto za specialne operacije, ki je poveljevalo in nadziralo podrejene odrede za specialno delovanje. Pripadniki Enot za specialno delovanje in drugih enot Slovenske vojske so sodelovali na vaji v Sloveniji, nekaj pripadnikov pa tudi v poveljstvu za specialne operacije na Madžarskem. Enota za specialno delovanje je imela na vaji odlično priložnost za urjenje zmogljivosti kopenskega odreda za specialno delovanje na ravneh bojnih skupin, poveljstva kopenskega odreda ter vodenja in odzivanja na postopke z nadrejenim poveljstvom za specialno delovanje. Vaja je bila tudi priložnost za priprave vadbencev, skupine za preverjanje in skupine za pripravo vadbene okolja na jesensko preverjanje kopenskega odreda za specialno delovanje Slovenske vojske. Uspešno opravljeno preverjanje po Natovi metodologiji za ocenjevanje zmogljivosti specialnih sil (SOFEEVAL) pa bo podlaga za umestitev te zmogljivosti v Natove sile za hitro posredovanje.

REVIIA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKA: Jerneja Grmadnik

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo

OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:

Polona Čelhar, Lepa reč

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 7600 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno
stališče Ministrstva za obrambo.

Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.

Naslednja številka izide 27. junija 2022.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

Srečanje nekdanjih pripadnikov vojašnice Janka Premrla Vojka in slovesnost ob 30-letnici delovanja vojašnice

PETEK, 17. JUNIJ 2022, OB 12. URI

V VOJAŠNICI JANKA PREMRLA VOJKA V VIPAVI

Vabljeni vsi nekdanji pripadniki enot Teritorialne obrambe in Slovenske vojske, ki so bile nastanjene v vojašnici v Vipavi od leta 1992. To so pripadniki 1. bataljona 62. brigade, 62. brigade, 24. vojaškega teritorialnega poveljstva, Centra za usposabljanje, Veščinskega centra in Enote Vojašnice Janka Premrla Vojka.